

Profitti

TALOUS & TILINTARKASTUS

Opiskelijanumero

2.2018

HANNA
KATTAINEN
TUTKINTO
AVAA OVIA

SINUSTAKO TILINTARKASTAJA?

Monta reittiä ammattiin
Mitä kaikkea työ sisältää?

TILINTARKASTUSRAJAT PUHUTTAVAT

Mitä mieltä ovat tilintarkastajat?

Brändää itsesi!
Startupit tutuiksi
Robotti työkaverina

KAIPAATKO TIETOJEN PÄIVITYSTÄ? TULE KOULUTUKSEEN!

Tarjoamme niin perustasoa ylläpitävää kuin asiantuntemusta syventävää koulutusta. Ajankohittaiset koulutuksemme ovat tunnettuja laadustaan. Kouluttajina toimivat eri aihealueiden erityisasiantuntijat.

Tulevia koulutuksia:

- Yrityksen arvonmääritys - mitä, miksi, miten? 11.10.2018
- Arvopaperit kirjanpidon ja verotuksen näkökulmista 12.10.2018
- Yrityksen taloudellisen suorituksen mittaus, analysointi ja ennustaminen - taloudellisen mallittamisen lähestymistapa 24.10.2018
- Arvonlisävero nyt - kotimaiset ja kansainväliset kysymykset 25.10.2018
- Yritysjärjestelyt IFRS-maailmassa 13.11.2018
- Konsernitilinpäätöksen laadinta 14.11.2018
- Konsernitilinpäätöksen erityiskysymyksiä 15.11.2018
- Pysyvät vastaavat ja poistoero, varaukset sekä vaihto-omaisuuden arvostus - kirjanpidon kiperiä kysymyksiä 16.11.2018

HYÖDYNÄ VIDEOKOULUTUKSET!

Videokoulutuksilla päivität tietosi silloin, kun sinulle sopii. Aihealueen keskeiset asiat ja muutokset koottuna kustannustehokkaisiin paketteihin.

- Yritysverotus 2018 -videokoulutus
- Yritysjärjestelyt 2018 -videokoulutus
- Kansainvälinen verotus 2018 -videokoulutus
- Tilinpäätös 2018 -videokoulutus
- Konsernitilinpäätöksen laadinta 2018 -videokoulutus
- Osakeyhtiön tilinpäätös 2018 -videokoulutus

LUE LISÄÄ!

suomentilintarkastajat.fi/koulutus

KYSY MEILTÄ

aspa@suomentilintarkastajat.fi

p. 09 7552 2010

30

Tilinpäätös on edelleen tärkein yrityksen taloudellisen aseman kuvaaja.

© iStock/natasaadzic

22

Hanna Yli-Tuomola:
Parasta työssäni on jatkuva kehitys, työkaverit ja asiakkaat.

33

Ota asiakas keskiöön ja brändää itsesi - se kannattaa!

38

Talousasioiden on oltava hallussa myös startupissa, korostaa Arno Paula.

- 6 Tutkintojen takana**
Haastattelussa Hanna Kattainen
- 11 Tilintarkastusrajat luopin alla**
JARKKO RAITIO
- 15 Lakinurkka**
Sen pituinen se
RISTO RUUSKA
- 16 Mitä sanovat tilintarkastajat?**
Miten alan ammattilaiset suhtautuvat Tilintarkastusrajojen nostamiseen?
- 18 Monta reittiä tilintarkastajaksi**
Tutustu Vaasan yliopistoon ja Saimaan ammattikorkeakouluun.
- 22 Minusta tuli isona...**
Hanna Yli-Tuomola ja Erno Alho kertovat, millaista reittiä he ovat kulkeneet tilintarkastajiksi ja mikä työssä on parasta.
- 24 Puheenvuoro**
Unelma-ammattissa
JUHA-PEKKA KEIMMO

- 25 Kulisseissa**
Tilintarkastajat radioaaltoilla
MINTTU SALLINEN
- 26 Mitä tilintarkastus on?**
RIITTA LAINE
- 29 Arkea ja asiakastapaamisia**
PETTERI LAGUS
- 30 Tilinpäätöksillä on merkitystä**
MARKO REPONEN JA TUOMAS HONKAMÄKI
- 33 Brändää itsesi**
Jarkko Sjöman kertoo miten
PAULA HÄMÄLÄINEN
- 36 7 x startupit tutuiksi**
MERI NYKÄNEN
- 41 Lisää informaatiota, lisää arvostusta**
KIM ITTOINEN
- 42 Robotin kanssa töissä**
SANNA KAARLEJÄRVI

© iStock

42

ROBOTTI
työkaverina

”Yhdessä olemme vahvempia!”

Suomen Tilintarkastajat ry suuntaa tulevalle kaksivuotiskaudelle uuden puheenjohtajan ja hallituksen voimin.

Kuvat Aki Rask

Suomen Tilintarkastajat ry:n uudeksi puheenjohtajaksi valittiin kesäkuussa **Maria Grönroos**. Samalla yhdistys sai uuden hallituksen tulevalle kaksivuotiskaudelle.

Uusi puheenjohtaja korostaa yhdistyksen roolia sekä tunnettuuden että vaikutuskanavien rakentajana.

- Meidän on pidettävä huolta alan tunnettuudesta ja houkuttelevuudesta. Alalle

Uusi hallitus vasemmalta oikealle: Aleksi Martamo, Timo Virkilä, Katja Hanski, Maria Grönroos, Johanna Winqvist-Ilkka, Tuomas Ilveskoski ja Tuomo Airisniemi. Kuvasta puuttuu Ilkka Kujala.

on tärkeää saada lahjakkaita ja motivoituneita nuoria myös jatkossa.

- Yhdistyksellä on merkittävä tehtävä koko toimialan edustajana. Kanavat eri sidosryhmiin on pidettävä avoimina, mutta samalla on huolehdittava myös jäsenten erilaisista tarpeista. Yhdessä olemme vahvempia, kiteyttää Maria Grönroos.

Kesäkuisen vuosikokouksen yhteydessä kunniajäsenen arvonimen saivat **Tapani Vuopala** ja **Alpo Salonen**. Heidän roolinsa oli merkittävä nykyisen tilintarkastajayhdistyksen synnyssä vuonna 2014. ■

Toimitus onnittelee uutta hallitusta ja kunniajäseniä!

Kunniajäsenet Tapani Vuopala (vas.) ja Alpo Salonen.

Unelmia ja tilkkarihommia

Syksy merkitsee helteisen kesän loppua, mutta myös uuden alkua. Kesän jäljiltä puhkumme innosta kehittää itseämme niin ammatillisesti kuin harrastustenkin parissa.

Opiskelijoille uusi syksy on yksi askel lähemmäs ammatillisia unelmia. Työuran suunta voi kirkastua kesätyön, innostavan opettajan tai usein myös sattuman seurauksena. **Hanna Yli-Tuomolalle** suunta selvisi tilintarkastus-

yhteisöön suuntautuneen ainejärjestöretken seurauksena. Alassa kiehtoivat monipuoliset kehitysmahdollisuudet sekä ammatin sosiaalisuus ja asiakaslähtöisyys. **Erno Alhon** tietä kohti tilintarkastajuutta viitoittivat puolestaan hyvät työllisyysnäkömät.

Tämä Profiitti on suunnattu ennen kaikkea opiskelijoille ja alasta kiinnostuneille. Löydät siitä perustietoa alasta ja ammatista sekä nuorten ja vähän vanhempienkin tilintarkastajien kokemuksia. **Riitta Laine** sitoo tilintarkastuksen lyhyen oppimäärän tiiviiseen pakettiin ja **Hanna Kattainen** valottaa, mitä taitoja tilintarkastajatenteissä vaaditaan. **Petteri Lagus** huhkii läpi tilintarkastajan tyypillisen päivän - miten yhteen päivään voi mahtua tiimipalavereja, asiakastapaamisia, kollegan sparraamista, tarkastustyötä ja lopulta lasten harrastuksetkin?

Tilintarkastajan työ ei ole exceljumbppaa tai numeroiden yksinäistä tuijottelua. Yhä enemmän työssä korostuvat sosiaaliset taidot ja kyky oppia uusia asioita ja hahmottaa laajoja kokonaisuuksia. Digitalisaatio ja robotiikka tuovat työhön pian aivan uusia ulottuvuuksia.

Alaa 25 vuotta läheltä seurannut **Juha-Pekka Keimmo** kirjoittaa, että tilintarkastus on edelleen unelma-ammatti, jossa voi kehittyä ja oppia jatkuvasti. Kuinka moni meistä voi sanoa samaa?

SANNA ALAKARE
päätoimittaja

Twitter @SannaAlakare
LinkedIn Sanna Alakare

P.S. Tänä syksynä kohtaat tilintarkastajat myös radioaalloilla - turn the radio on!

Profiitti on kolme kertaa vuodessa ilmestyvä jäsen- ja sidosryhmälehti.

TUTKINTOJEN TAKANA

Millaisia taitoja tulevilta tilintarkastajilta vaaditaan? Patentti- ja rekisterihallituksessa tutkinnoista vastaavana päällikkönä työskentelevä Hanna Kattainen painottaa vahvaa perusosaamista, teorian soveltamista ja ajankohtaisuutta.

TEKSTI Meri Nykänen | KUVAT Aki Rask

Kun tulevat tilintarkastajat täyttävät syksyllä koesalin, **Hanna Kattainen** on valvomassa kokeilaita. Hän myös tietää, mitä tehtäväpaperit

pitävät sisällään, sillä hän on ollut suunnittelemassa kysymyksiä jo alkuvuodesta asti.

- Koetilanne on yksi vuoden odotetuimmista työtehtävistä. Salissa vallitsee jännittänyt, jopa sähköinen tunnelma. Ihmisten sitoutuneisuus tutkinnon suorittamiseen tekee joka kerralla suuren vaikutuksen.

Kattainen työskentelee PRH:ssa yhtenä tilintarkastusvalvonnan päälliköistä ja vastaa tilintarkastajien hyväksymisestä ja rekisteröinnistä. Tilintarkastusvalvonta siirtyi PRH:n

tehtäväksi vuonna 2016 - ja samalla tutkintojärjestelmä uudistettiin.

- Uudistuksella haluttiin turvata olemassa olevien tilintarkastajien yhdenvertainen kohtelu, edistää alan kiinnostavuutta sekä varmistaa tilintarkastajien osaaminen, Hanna Kattainen perustelee.

Perustutkinto sama kaikille

Tilintarkastajien tutkintojärjestelmän uudistumisen myötä kaikki suorittavat ensin perustutkinnon eli HT-tutkinnon, jonka opintovaatimukset vastaavat vanhoja HTM-opintovaatimuksia.

Tutkintoon pääsee nyt entistä aiemmin: HT-tutkintoon vaaditusta kolmen vuoden käytännön tilintarkastuskokemuksesta voi tutkintoon osallistumishetkellä puuttua enintään yksi vuosi. HT-tilintarkas-

Hanna Kattaisen yksi syksyn kohokohdista on tulevien tilintarkastajien koetilanne, jota hän on valvomassa.

Tenttiin valmistautuminen on valtava oppimisprosessi, josta on hyötyä läpi koko työuran. Siihen käytetty aika ei mene hukkaan.

tajaksi hyväksytään kuitenkin vasta, kun kolmen vuoden kokemus täyttyy.

HT-tutkinnon suorittanut henkilö voi erikoistua yleisen edun kannalta merkittävien yritysten tilintarkastukseen suorittamalla KHT-erikoistumistutkinnon ja/tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastukseen suorittamalla JHT-erikoistumistutkinnon.

KHT-tutkintoon hakevilta ei vaadita lisäopintoja. JHT-hakijoilla sen sijaan on julkishallinnon opintovaatimus tai työkokemusvaatimus. KHT- ja JHT-hakijoilta vaaditaan edelleen ylempi korkeakoulututkinto.

Minustako tilintarkastaja?

Tilintarkastajatutkintoihin ilmoittautumisia on vuosittain noin 400. Tutkinnot järjestetään kerran vuodessa syksyllä, ja ilmoittautuminen menee kiinni keväällä. Osallistumiseen tarvitaan osallistumislupa. Tilintarkastajaksi hakijan täytyy täyttää yleiset edellytykset, mikä tarkoittaa sopivuutta alalle. Hakijalla ei saa esimerkiksi olla rikosrekisteriä tai konkurssiasiaa päällä.

Osa hakijoista tulee tutkintoon pitkän ammattimaisen kokemuksen kautta, mikä tarkoittaa pitkää kokemusta esimerkiksi toimitusjohtajan tai talousjohtajan töistä. Näitä hakijoita on vuosittain alle kymmenen.

Kunnon valmistautuminen on Kattaisen mielestä kaikille erittäin tärkeää. Lukematta ei edes kannata kokeilla onneaan ja yrittää päästä läpi kokeesta.

- Tenttiin valmistautuminen on valtava oppimisprosessi, josta on hyötyä läpi koko työuran. Siihen käytetty aika ei mene hukkaan, Kattainen kannustaa.

Ajankohtaisia ja soveltavia tehtäviä

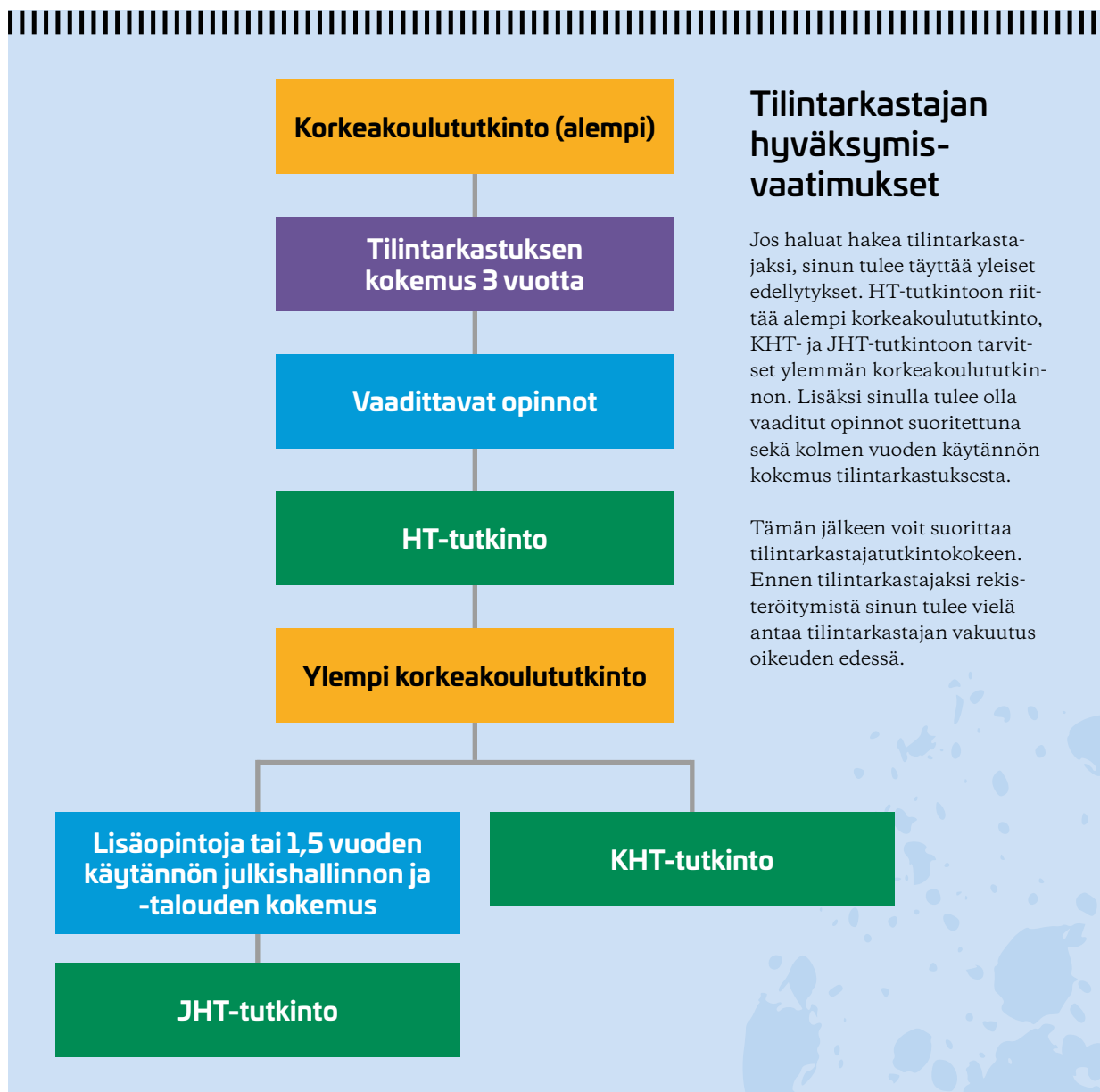
Tilintarkastajan tutkinto mittaa käytännön osaamista. Koetilanteessa kokelaalla saa olla aineistoa mukana, sillä niistä ei löydy valmiita vastauksia kysymyksiin. Ala muuttuu koko ajan, joten ajankohtaisia asioita kannattaa seurata aktiivisesti.

- Kokeessa täytyy osata soveltaa pykälää. Mitään vaadittavaa tenttikirjallisuutta ei ole määritelty, mutta meiltä löytyy vinkki-luettelo, josta voi valita haluamansa teokset.

Tilintarkastusvalvonta

- Huolehtii tilintarkastajien hyväksymisestä ja valvonnasta.
- Järjestää vuosittain tilintarkastajatutkinnot ja valvoo tilintarkastuksen laatua ennakkoon laaduntarkastuksilla ja jälkikäteen tutkinnan kautta.
- Ylläpitää tilintarkastuslakiin perustuvaa tilintarkastajarekisteriä ja tilintarkastajatutkintorekisteriä.
- Huolehtii tilintarkastuksen yleisestä ohjauksesta ja kehittämisestä.
- Tilintarkastusvalvonta on ollut yksi Patentti- ja rekisterihallituksen tehtävistä vuodesta 2016.
- PRH on tilintarkastusalan kansainvälisestä valvontayhteistyöstä vastaava viranomaisena Suomessa.
- Tilintarkastusvalvonnassa toimii tilintarkastuslautakunta, joka on ratkaisutoiminnassaan itsenäinen.

Tilintarkastajan hyväksymisvaatimukset

Jos haluat hakea tilintarkastajaksi, sinun tulee täyttää yleiset edellytykset. HT-tutkintoon riittää alempi korkeakoulututkinto, KHT- ja JHT-tutkintoon tarvittavat ylemmän korkeakoulututkinnon. Lisäksi sinulla tulee olla vaadittu opintoja suoritettuna sekä kolmen vuoden käytännön kokemus tilintarkastuksesta.

Tämän jälkeen voit suorittaa tilintarkastajatutkintokokeen. Ennen tilintarkastajaksi rekisteröitymistä sinun tulee vielä antaa tilintarkastajan vakuutus oikeuden edessä.

Kokeessa ei mitata ulkoa opeteltavia asioita vaan ennemminkin hallittavia alueita ja soveltamista, Hanna Kattainen sanoo.

Mitä kokeessa sitten kysytään? Esimerkiksi KHT-erikoistumistutkinto koostuu tilinpäätösaineistosta, joka sisältää esimerkiksi pörssiyhtiön tilinpäätöksen, pöytäkirjoja ja laskelmia. Aineiston perusteella on koottava puuttee ja laadittava tilintarkastuskertomus.

- Aineistot ovat laajoja: KHT-tutkinrossa saattaa olla jopa 80 sivua aineistoa, Kattainen kuvailee.

PRH:n nettisivuilta löytyy aiempia tehtäviä, joita kannattaa tehdä harjoitusmielessä. Itse koetilanteessa on tärkeää vastata tarkasti tehtävänantoon.

- Pelkistä laki- ja standardiviittauksista tai suorista kappioista esimerkiksi kommentaariteoksista ei saa pisteitä. Täytyy miettiä, miten viittaus liittyy tehtävänantoon ja miten sitä voi juuri tässä esimerkkitapauksessa hyödyntää. Vastauksen muodostaminen on iso osa tenttiä.

Kaikkea ei silti tarvitse osata, sillä hyväksymispisterajat ovat yleensä 40-50 prosenttia maksimipisteistä. Osallistujista keskimäärin joka kolmas pääsee tutkinnosta läpi.

Kysymyksiä laaditaan yhdessä

Hanna Kattainen on jäsen tutkintojaostossa, joka laatii tilintarkastajatenttien kysymykset. Jaoston puheenjohtajana toimii KHT-tilintarkastaja **Pasi Pekkarinen** ja muina jäseninä HT-tilintarkastaja **Tuula Ossa** sekä JHT- ja KHT-tilintarkastaja **Juha Huuskonen**. Syksyllä järjestettävän tentin kysymysten ideointi alkaa alkuvuodesta, joten prosessi on pitkä.

- Ideoimme porukalla tehtävien teemoja ja käytämme apuna eri alojen asiantuntijoita. He laativat tehtäväkysymyksiä toiveidemme mukaan. Ulkopuoliset kommentaattorit katsovat myös tarvittaessa kysymykset läpi. Työ vie aikaa mutta on antoisaa, Kattainen kuvailee prosessia.

10

Henkilökuva

Kuka?

Hanna Kattainen

- Patentti- ja rekisterihallituksen tilintarkastusvalvonnan päällikkö. Työskennellyt tutkintoasioiden parissa 15 vuotta.
- Vastaa tutkintojen lisäksi tilintarkastajan rekisteriin liittyvistä asioista.
- Kauppatieteiden maisteri, suorittanut KHT-tutkinnon.
- Työskennellyt aiemmin avustavana tilintarkastajana tilintarkastusyhtiössä. Siirtynyt Keskuskauppakamariin ja PRH:een.
- Rentoutuu kesäaamuisin käymällä maa-uimalassa vesijuoksemassa kaverinsa kanssa. Talvisin nauttii eniten päivästä tunturissa.

Teemoihin vaikuttavat ajankohtaisuus ja lähivuosien kysymykset – joka vuosi kysytään vähän erilaisia asioita.

Aineisto jaetaan paperisena, ja kokelaat vastaavat kysymyksiin tietokoneella. Jokaisen osallistujan on oltava paikalla ja kaikkien henkilöllisyys tarkistetaan.

Tutkinto tulee pysymään lähivuosina rakenteeltaan samanlaisena käytännönläheisenä kokeena. Myös jatkossa testataan sekä ajankohtaisten asioiden että perusasioiden osaamista. Kokelaan on osattava soveltaa sekä arvioida aineistoa kriittisesti.

Työn tulevaisuus

Entä kannattaako alalle edelleen lähteä? Millainen on tilintarkastajan työn tulevaisuus? Vievätkö robotit työt? Hanna Kattaisen näkemys on, että ihmisiä tarvitaan siinä missä ennenkin.

Tilintarkastajan tutkinto on arvostettu, vaikka hakeutuisi myöhemmin muihin tehtäviin.

- Teknologian kehittyminen vaikuttaa väijäämättä tilintarkastajan työhön, sillä sen avulla voi käsitellä isompia ja laajempia kokonaisuuksia. Ihminen joutuu silti edelleen tekemään päätökset, vaikka rutiinitehtävissä robotiikasta voi toki olla hyötyä.

Kattainen sanoo odottavansa kiinnostuneena, miten robotit voi ottaa tilintarkastuksessa tehokkaasti ja luotettavasti käyttöön. Ajatus työn tekee silti ihminen, siitä hän on varma.

Kattaisen näkemyksen mukaan erikoistuminen lisääntyy, esimerkiksi tarkastettavan yhtiön toimialan tai koon mukaan.

Muuten tärkeimmät asiat pysyvät tulevaisuudessakin samoina.

- Laatu on edelleen tärkeää. Standardit ovat kaiken pohjana, ja tarkastus tulee tehdä niiden mukaisesti.

Kattainen kertoo osallistuneensa hiljattain kansainväliseen seminaariin, jossa keskusteltiin tilintarkastuksen tulevaisuudesta. Isona teemana oli teknologian kehitys – mutta ihminen nähtiin edelleen peruspilarina tilintarkastuksessa.

- Ihminen asioi ihmisen kanssa, sillä yhtiössä on aina talousihminen vastassa.

Arvostettu tutkinto

Syksyn tenteissä Hanna Kattainen näkee, että alalle on halukkaita. Ja miksi ei olisi? Kattainen suosittelee tilintarkastajiksi tähtäville opintojen suuntaamista jo koulun penkillä.

- Jos suuria opintokokonaisuuksia puuttuu ja on jo töissä, voi olla hankalaa täyttää tutkintoon vaadittavia opintoja.

Tilintarkastajan työ on vaihtelevaa eikä samanlaista päivää ole. Tutkinto on Kattaisen mukaan arvostettu, vaikka hakeutuisi myöhemmin muihin tehtäviin. Niin hänelle on itselleenkin käynyt. Työt avustavana tilintarkastajana jäivät, kun Kattainen siirtyi työskentelemään tutkintojen parissa. Nykyistä työtään Kattainen pitää antoisana ja haastavana tiimityönä.

Yksi vuoden huippuhetkestä on joulukuinen vakuutusantotilaisuus. Siellä ovat läsnä tilintarkastajatutkinnon läpäisseet. Tilaisuus on myös merkki siitä, että tutkintojaoston hommat alkavat olla kuluneelta vuodelta loppusuoralla.

- Silloin hengähdetään hetki ja aloitellaan taas uutta kierrosta tulevia tilintarkastajia varten. ■

TILINTARKASTUSRAJAT LUUPIN ALLA

Tilintarkastuksen lakisääteisten rajojen nostamista pohditaan parhaillaan. Kuinka merkittävästä muutoksesta olisi kyse ja mitkä olisivat sen vaikutukset?

Jarkko Raitio

T

yö- ja elinkeinoministeriössä on valmisteilla ehdotus tilintarkastusrajojen nostamiseksi. Tammikuussa julkaistussa työryhmämietinnössä ehdotetaan, että yrityksen tulisi valita tilintarkastaja, jos vähintään kaksi seuraavista ylittyy: liikevaihto 700 000 euroa, taseen loppusumma 350 000 euroa ja henkilöstömäärä keskimäärin 10. Nykyiset rajat ovat: liikevaihto

12

Tilintarkastusrajat

Noin 45 000 työnantajayrityksen vapauttaminen tilintarkastusvelvollisuudesta olisi merkittävä muutos.

200 000 euroa, tase 100 000 euroa ja henkilöstö 3. Mietinnön mukainen hallituksen esitys on odotettavissa syksyn 2018 aikana.

Mitä vaikutuksia rajojen nostamisella olisi?

Lakisääteisen tilintarkastusvelvollisuuden kohteena olevien yritysten määrä pienenesi 60 prosentilla, noin 75 000 yrityksestä 30 000 yritykseen. Tämän hetken tietojen perusteella tilintarkastusvelvollisuutta on tarkoitus muuttaa vain yritysten osalta. Esimerkiksi asunto-osakeyhtiöiden ja yhdistysten tilintarkastusvelvollisuus säilyisi ennallaan.

Onko kyse merkityksellisestä muutosehdotuksesta?

Kyllä on. Tilintarkastusvelvollisuudesta vapautuisi noin 45 000 työnantajayritystä.

Yritysten valinnanvapaus lisääntyisi, kun tilintarkastusrajojen alapuolelle jäävät yritykset voisivat jättää tilintarkastajan valitsematta. Noin 45 000 työnantajayrityksen vapauttaminen tilintarkastusvelvollisuudesta on merkittävä muutos, joka ei voi olla vaikuttamatta yritysten sidosryhmiin. Yritysten rahoittajat, henkilöstö, yhteistyökumppanit, luottoluokittajat ja verottaja ovat toistaiseksi voineet luottaa siihen, että yritykset ovat lähtökohtaisesti tilintarkastusvelvollisuuden piirissä.

Vaikka tilintarkastuksen ensisijaisena tehtävänä on lisätä luottamusta yritysten tilinpäätöksiin, tilintarkastukseen kuuluu myös yrityksen hallinnon tarkastaminen, jonka kohteena on yhteisön johdon toiminta. Tilintarkastus edistää siis sitä, että yritykset harjoittavat toimintaansa lainsäädännön puitteissa. Tämä puolestaan ylläpitää yritysten välistä kilpailuneutraliteettia. Jatkossa näin ei enää olisi.

Taloulosaaminen ei useimmiten ole pienten yritysten keskeisin intressialue. Tilintarkastaja on kirjanpidon, verotuksen ja yhtiöoikeuden asiantuntijana tuonut tähän tarvittavan lisän. Jos tilintarkastusvelvollisuutta kavennetaan, supistuu myös yritysten käytettävissä oleva tietotaito näiltä osin.

Miten tilintarkastusrajojen nosto vaikuttaisi

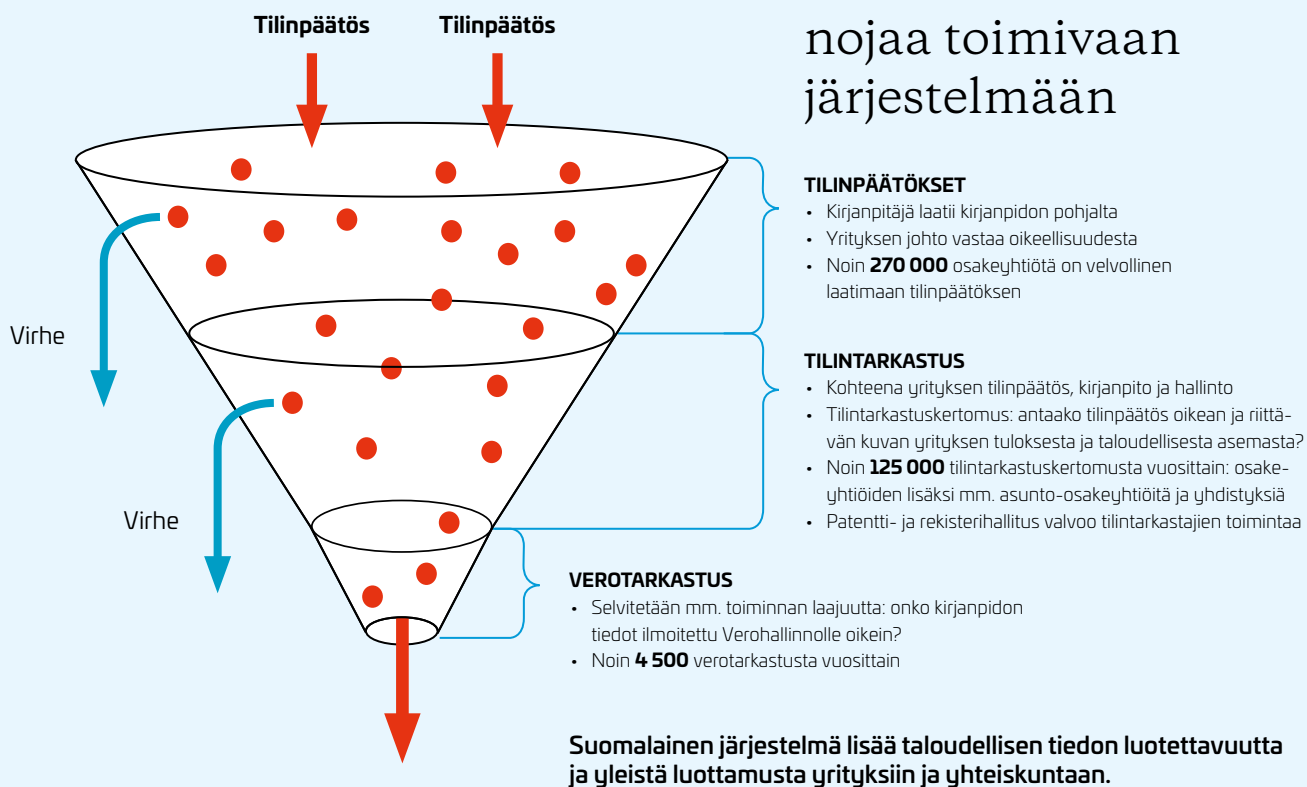
1) tilintarkastuspalveluiden saatavuuteen?

Tutkimusten ja kokemusten perusteella on ilmeistä, että tilintarkastuspalveluiden kysyntä vähenee tilintarkastusrajojen nostamisen seurauksena. Tilintarkastusrajojen nostamisen näkyisi tilintarkastuspalveluiden huomattavana vähenemisenä muulla kuin Uudenmaan alueella. Tilintarkastuspalvelua ei olisi välttämättä saatavissa paikallisesti enää niillekään yrityksille, jotka edelleen ylittäisivät tilintarkastusvelvollisuuden rajat tai haluaisivat toimituttaa tilintarkastuksen vapaaehtoisesti.

2) tilinpäätösten luotettavuuteen?

Tilintarkastajat tekevät usein korjausehdotuksia tilinpäätöksiin. Jos tilintarkastukset vähenesivät, tilinpäätösten yleinen laatu todennäköisesti heikkenisi. Tilinpäätösten luotettavuus vaikuttaa moneen asiaan. Niiden pohjalta tehdään veroilmoitukset, saadaan rahoitusta ja tehdään luottoluokituksia.

Taloudellisen tiedon luotettavuus nojaa toimivaan järjestelmään

Pikavoittoja norminpurun hengessä

Keskustelu tilintarkastusrajoista on ollut nimenomaisesti rajakeskustelua. Näkökulma on keskittynyt eurooppalaisittain alhaisiin tilintarkastusrajoihin. Keskustelu suuremmasta kuvasta on pysytellyt taka-alalla.

Suomessa tilintarkastus on tunnistettu lainsäädännössä jo vuoden 1895 osakeyhtiölaista lähtien. Sittemmin tilintarkastuksesta on säännelty muun muassa osakeyhtiölaeissa ja vuodesta 1994 lähtien tilintarkastuslaissa. Suomessa on

siis ollut vallalla yli sata vuotta järjestelmä, joka perustuu tilinpäätöksen laatijan ja sen tarkastajan erillisyydelle. Suomessa tilintarkastaja ei saa osallistua tarkastamansa yhteisön kirjanpidon ja tilinpäätöksen laatimiseen. Osassa EU-maita tilintarkastustraditio on puolestaan hyvin nuorta. On maita, joissa tilintarkastusta on harjoitettu vasta parin vuosikymmenen ajan.

Nyt tätä toimivaa järjestelmää ollaan muuttamassa ikään kuin tilintarkastusrajakäsymyk-

sen sivutuotteena. Jos lakihanke etenee työ- ja elinkeinoministeriön muistion pohjalta, tilintarkastusvelvollisuus poistetaan suurelta osalta yrityksiä ilman suurempia suunnitelmia ja vaikutusarviointeja. Tällaisella kokeilukulttuurilla otetaan pikavoittoja norminpurun hengessä, mutta vaikutukset voivat olla laaja-alaisia ja kauaskantoisia, olematta kuitenkaan positiivisia. ■

14

Tilintarkastusrajat

Tilintarkastuksen kohteena on kirjanpidon ja tilinpäätöksen lisäksi myös hallinto.

3) harmaaseen talouteen?

Tilintarkastus on laillisuustarkastusta, ja tilintarkastuksen kohteena on kirjanpidon ja tilinpäätöksen lisäksi yhteisön hallinto. Hallinnon tarkastukseen kuuluu muun muassa sen tarkastaminen, että yhteisön johto on toiminut yhteisöainsäädännön ja yhteisön omien sääntöjensä mukaisesti. Tietoisuus tilintarkastajan valinnasta ennaltaehkäisee väärinkäytöksiä yhteisöissä. Tilintarkastusrajojen nostamisen seurauksena harmaa talous ei ainakaan vähenisi.

4) pyrkimyksiin lisätä talousdataa ja avoimia rajapintoja?

Digitalisaation myötä erilaiset tietovarastot tulevat yhä keskeisemmiksi yhteiskunnassamme. Yksi tällainen tietovarasto on kaupparekisteri. Kaupparekisteri sisältää rekisteritietoa yrityksistä, ja esimerkiksi kaikkien osakeyhtiöiden tulee toimittaa tilinpäätöksensä sinne. Patentti- ja rekisterihallitus kehittää kaupparekisteriä parhaillaan sellaiseksi, että tilinpäätöstiedot olisivat myös helpommin käytettävissä. On oletettavaa, että uusilla avoimilla rajapinnoilla ja järkevällä hinnoittelulla yritysten tilinpäätöstietoja saadaan yhä tehokkaampaan käyttöön.

Digitalisaatiossa puhutaan paljon datasta ja datan laadusta. Kaupparekisterin osalta tämä tarkoittaa tilinpäätöksiä ja niiden luotettavuutta. Voiko tilinpäätöstiedon käyttäjä luottaa, että tiedot pitävät paikkansa? Kun tilintarkastuksen tiedetään parantavan tilinpäätösten luotettavuutta, on nurinkurista vähentää tätä luottamusta juuri silloin, kuin sille on eniten kysyntää. ■

Jarkko Raitio
KTT

Jarkko Raitio toimii asiantuntijana Suomen Tilintarkastajat ry:ssä.

Puolesta

- Työ- ja elinkeinoministeriön työryhmän ehdotus tilintarkastusrajojen korottamiseksi sai kannatusta etujärjestöistä Suomen Yrittäjiltä, Taloushallintoliitolta ja Keskuskauppakamarilta.
- Työryhmässä mukana olleista ministeriöistä oikeusministeriö ja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö kannattivat ehdotusta.
- Lisäksi Finanssivalvonta kannatti tilintarkastusrajojen nostamista.

Vastaan

- Ehdotusta vastustivat erityisesti tilinpäätösinformaation käyttäjät ja ne, jotka näkevät tilintarkastusrajojen nostamisen heikentävän tilinpäätösten luotettavuutta.
- Tilintarkastusrajojen nostamista vastustivat muun muassa valtiovarainministeriö, verohallinto, harmaan talouden selvitysyksikkö, sisäministeriö, Finanssiala ry, Suomen Asiakastieto, Yritystutkimus ry, Ammattitilintarkastajat ry, Kuntatarkastajat ry ja Suomen Tilintarkastajat ry.

Sen pituinen se

Tilintarkastus on luvanvarainen ammatti. Oikeus toimia tilintarkastajana voidaan myös peruuttaa.

Hyväksymisen pikainen peruuttaminen on estetty tehokkaasti

Joskus on tarpeen estää nopeasti tilintarkastajana toimiminen esimerkiksi sairauden takia. Lainsäädännössä tähän on varauduttu. Hyväksymisen peruuttamista koskeva päätös voidaan nykyisen tilintarkastuslain mukaan määrätä pantavaksi täytäntöön valituksesta huolimatta, jos siihen on erityisen painavia syitä. Aiemmassa tilintarkastuslaissa ei ollut vastaavaa säännöstä.

Valitettavasti hyväksymisen pikaisen peruuttamisen estää tehokkaasti tilintarkastuslain 10 luvun 2 §:n 3 momentti. Sen mukaan ”Hyväksymisen peruuttaminen edellyttää, että tilintarkastaja on saanut hyväksymisen peruuttamisen perusteena olevasta seikasta varoituksen eikä ole korjannut menettelyään”. Tilintarkastajalle pitää siis ensin antaa varoitus menettelystään. Tilintarkastajalla on oikeus hakea muutosta saamaansa varoitukseen ensin hallinto-oikeudelta ja sen jälkeen korkeimmalta oikeudelta. Hyväksyminen voidaan kyllä peruuttaa nopeastikin, mutta peruuttamisen edellyttämä prosessi saattaa kestää kauan.

Miten korjataan jo tapahtunut?

Hyväksymisen peruuttaminen edellyttää varoituksen lisäksi sitä, että tilintarkastaja ei ole korjannut menettelyään. Lainkohta ei sisällä informaatiota siitä, miten ja missä ajassa tilintarkastajan pitää korjata menettelyään. Tilintarkastuslain mukaan hyväksyminen on peruutettava esimerkiksi silloin, jos henkilö on määrätty liiketoimintakieltoon. Miten tilintarkastaja voi lain edellyttämällä tavalla korjata menettelyään? Ei liiketoimintakieltoon johtanutta menettelyä enää saa tekemättömäksi.

Otetaan toinen esimerkki. Tilintarkastajan hyväksyminen on peruutettava, jos tilintarkastaja on osoittanut olevansa sopimaton tilintarkastajan tehtävään. Tilintarkastuslain esitöiden mukaan sopimattomuutta osoittaa esimerkiksi syyllistyminen talousrikoksen kuten kavallukseen tai petokseen. Nyt laissa kuitenkin edellytetään, että tilintarkastajalle on annettu ensin varoitus talousrikokseen syyllistymisestä. Lisäksi pitää antaa tilintarkastajalle mahdollisuus korjata menettelyään. Miten korjataan jo tehty talousrikos?

Lain sanamuodot tarkastelun alle

Lainkohdan perusteluissa todetaan, että ”hyväksymisen peruuttamisesta ei voida päättää, ellei samasta asiasta ole aikaisemmin annettu varoitusta, jonka varoituksen tilintarkastaja on jättänyt huomioimatta, ja jatkanut varoituksen kohteena ollutta toimintaansa tai laiminlyöntiään.” Pitäisi siis olla näyttöä samanlaisen moitittavan toiminnan jatkamisesta tai laiminlyönnistä. Lain sanamuotohan näyttäisi säilyttävän toimintavelvollisuuden tilintarkastajan suuntaan ”eikä ole korjannut menettelyään”. Jos tämä on ollut tarkoitus, olisi se pitänyt kirjoittaa myös lakiin eikä esitöihin. Esimerkiksi näin: Tilintarkastajan hyväksyminen on peruutettava, jos tilintarkastaja on saamastaan varoituksesta huolimatta jatkanut moitittavaa menettelyään.

Miten sitten olisi suhtauduttava, jos tilintarkastaja ensin osoittaa tavalla X olevansa sopimaton tilintarkastajan tehtävään, saa varoituksen ja pian sen jälkeen osoittaa tavalla Y olevansa sopimaton tilintarkastajan tehtävään? Tilintarkastuslain sanamuodon mukaan hyväksymisen peruuttaminen ei näyttäisi onnistuvan. Tilintarkastajalle pitää antaa varoitus peruuttamisen perusteena olevasta seikasta (esimerkissä menettely Y) ennen kuin hänen hyväksymisensä voidaan peruuttaa, jos tilintarkastaja ei ole onnistunut korjaamaan menettelyään. Ei siis riitä, että tilintarkastaja on jo saanut varoituksen menettelystä X.

Hyväksymisen peruuttamista voisi nopeuttaa

Tietyissä tilanteissa olisi järkevää panna käytäntöön hyväksymisen peruuttamista koskeva päätös valituksesta huolimatta. Valitettavasti lainsäädäntö ei tue tämän poikkeussäännöksen tarkoituksen toteuttamista. ■

Risto Ruuska
OTK, KTM

Risto Ruuska toimii johtavana asiantuntijana Suomen Tilintarkastajat ry:ssä.

MITÄ SANOVAT TILINTARKASTAJAT?

Tilintarkastuksen lakisäätteisten rajojen nostaminen vaikuttaisi paitsi tilinpäätösten laatuun myös tilintarkastuspalvelujen tarjontaan. Miten, tätä kysyimme tilintarkastajilta.

Minttu Sallinen

Työ- ja elinkeinoministeriössä valmistellaan hallituksen esitystä tilintarkastuksen lakisäätteisten rajojen nostosta. Toteutuessaan ehdotus tarkoittaisi sitä, että pienimmät yritykset rajautuisivat tilintarkastusvelvollisuuden

ulkopuolelle. Pienyritysvaltaisessa maassa, kuten Suomessa, muutos ei olisi vähäinen.

Tällä hetkellä yritys on tilintarkastusvelvollinen, jos vähintään kaksi seuraavista ylittyy: liikevaihto 200 000 euroa, tase 100 000 euroa ja

henkilöstö 3. Ehdotuksen toteutuessa rajat olisivat seuraavat: liikevaihto 700 000 euroa, taseen loppusumma 350 000 euroa ja henkilöstö 10.

Minkälaisia vaikutuksia muutoksella olisi? Tätä kysyimme tilintarkastajilta keväällä 2018. ■

3XFAKTA

1

Tarkastusvelvollisuuden ulkopuolelle jopa 60 % yrityksistä

Tällä hetkellä noin 75 000 osakeyhtiötä kuuluu tilintarkastusvelvollisuuden piiriin. Muutoksen jälkeen vastaava luku olisi 30 000.

2

Virheitä eniten pienten yritysten tilinpäätöksissä

Tilintarkastajat havaitsevat virheitä joka neljännessä tilinpäätöksessä. Eniten korjaustarpeita on pienten yritysten tilinpäätöksissä.

3

Tilintarkastuspalveluiden saatavuus vaarassa

Uudenmaan ulkopuolella yksintoimivista tilintarkastajista 43 % lopettaisi toimintansa, jos muutos toteutuisi. Tilintarkastajat toimivat asiantuntijoina myös talous- ja verotuskysymyksissä, joten muutos ei vaikuttaisi vain tilintarkastuspalvelujen saatavuuteen.

1/4

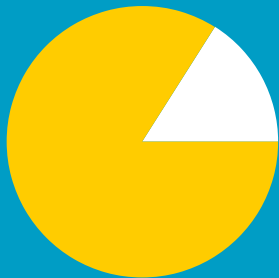

LUOTTAMUS TALOUDELLISEEN TIETOOON LASKISI

Tilinpäätösten laatu heikkenisi

84 % vastaajista arvioi tilinpäätösten laadun heikkenevän.

84 %

Virheet verotuksessa lisääntyivät

83 % vastaajista arvioi virheiden yritysten verotuksessa lisääntyvän.

83 %

Harmaa talous kasvaisi

74 % vastaajista arvioi harmaan talouden ja verovilppien lisääntyvän.

74 %

Työ- ja elinkeinoministeriölle toimitetuissa lausunnoissa vastustettiin voimakkaasti tilintarkastusrajojen nostoa.

Mitä tilintarkastajat vastaavat väitteeseen hallinnollisesta taakasta?

Lue lisää tutkimuksesta!

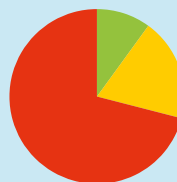
Tilintarkastajat vastasivat

Aula Research Oy toteutti Suomen Tilintarkastajat ry:n toimeksiannosta kyselytutkimuksen tilintarkastusrajojen nostamisen vaikutuksista. Tutkimus kohdistettiin ammatissa toimiville tilintarkastajille, ja se toteutettiin 8.–9.3.2018.

Vastausprosentti korkea

Kysely lähti **1 278** tilintarkastajalle, ja vastauksia saatiin yhteensä **521**. Vastausprosentiksi muodostui **41 %**.

Tilintarkastajat suhtautuvat tilintarkastusrajojen nostoon

71 % kielteisesti
19 % myönteisesti
10 % ei myönteisesti eikä kielteisesti

MONTA REITTIÄ

TILINTARKASTAJAKSI

Meri Nykänen

**Pohditko uraa tilintarkastajana?
Tilintarkastusalan opintoja voi suorittaa
sekä yliopistoissa että ammattikorkeakouluissa. Tutustu Vaasan yliopistoon
ja Saimaan ammattikorkeakouluun!**

Vaasan yliopisto

Monipuolisia ja laajoja kursseja

Vaasan yliopiston laskentatoimen ja tilintarkastuksen maisteriohjelma on rakennettu siten, että tilintarkastukseen suuntautuneet maisterit voivat valita erilaisista kursseista tutkintoonsa kaikki HT-ammattitutkinnossa vaadittavat opinnot.

Useimmille opiskelijoille ensimmäinen kosketus tilintarkastukseen tulee *Tilintarkastus ja sisäinen tarkastus* -kurssilta. Kurssille pääsee jo opintojen alkuvaiheessa, kunhan liiketoiminnan perusasiat ovat selvillä. Kurssilla käydään läpi tilintarkastuksen ja sisäisen tarkastuksen tärkeimmät käsitteet ja säännökset.

Opintojen loppuvaiheessa suosituin kurssi on *Tilintarkastuksen jatkokurssi*. Siinä perehdytään kansainvälisten tilintarkastusalan standardien ja hyvän tilintarkastustavan soveltamiseen sekä tilintarkastuksen erityiskysymyksiin. Kurssilla työskennellään monipuolisten ja laajojen tarkastustehävien parissa opettajan johdolla.

Vaasan yliopiston tilintarkastuksen opiskelijoita ekskursiolla Helsingin tilintarkastusyhteisöissä

Kuvat Riikka Kalmi

Muita kursseja ovat esimerkiksi *Kansainvälinen tilinpäätösraportointi* sekä *Tilintarkastus käytännössä*.

Sivuaineeksi tilintarkastusjuridiikka

Sivuaineena tilintarkastuksesta kiinnostuneille suositellaan erityisesti tilintarkastukseen suunniteltua tilintarkastusjuridiikan opintokokonaisuutta. Kokonaisuuden voi suorittaa myös laajana, jolloin se sisältää 50 opintopistettä. Käytäntö on osoittanut, että tästä sivuainekokonaisuudesta tulevat tilintarkastajat hyötyvät eniten. Samalla täyttyy

HT-tutkintoon vaadittava kokonaisuus oikeustieteen opinnoista.

Lähtökohtana kaikilla kursseilla on uusimpien ohjelmistojen käyttö, joten digiosaaminen ja data-analytiikka sisältyvät erilaisina kokonaisuuksina niin sanottujen substanssikurssien opetukseen.

Alan osaajia tarvitaan tulevaisuudessa

Tilinpäätösten tulkitseminen ja taloudellisen informaation hallinta on yhä haastavampaa. Samanaikaisesti vaatimukset taloudellisen informaation laadulle kasvavat. Tulevaisuudessa tarvitaan juuri sellaisia osaajia, joihin tilintarkastuksen opinnot valmentavat.

Vaasan yliopistosta tehdään joka syksy ekskursio eri tilintarkastusyhteisöihin. Tapaamiset ovat usein johtaneet siihen, että jotkut opiskelijat ovat saaneet työpaikan vierailukohteesta. Yhteistyötä tehdään paljon myös yksittäisten tilintarkastajien kanssa. Vuosittain tilintarkastajia käy yliopistolla luennoimassa jostain tilintarkastuksen erityisalueesta.

VAASAN YLIOPISTO

- Perustettu vuonna 1968, joten viettää tänä vuonna 50-vuotisjuhlansa.
- Opiskelijoita lähes 5 000.
- Kauppatieteiden lisäksi voi opiskella hallintotieteitä, tekniikkaa ja viestintää.
- Panostetaan erityisesti opiskelijälähtöisyyteen.

Saimaan ammattikorkeakoulu Panostusta digitaaliseen taloushallintoon

Saimaan ammattikorkeakoulussa tradenomin tutkinto on rakennettu niin, että opiskelijoilla on mahdollisuus valita kolmesta suuntautumismuutostiedosta: juridiikka, laskentatoimi ja markkinointi. Vuosi sitten on aloitettu myös erillinen digitradenomin koulutus.

Laskentatoimen ja tilintarkastuksen opintojen kokonaismäärä voi olla maksimissaan 76 opintopistettä. Vähimmäisvaatimus HT-tilintarkastustutkinnossa on 52 pistettä. Tämä ei sisällä tutkintoon kuuluvia opinnäytetyön eikä harjoittelun pistemääriä, jotka ovat 15 + 30.

Tilintarkastukseen liittyviä opintojaksoja on tarjolla kolme: *Johdanto*

tilintarkastukseen, Tilintarkastuksen teoria ja käytäntö sekä *Sisäinen tarkastus*. Lisäksi ammattikorkeakoulussa on mahdollista ottaa lisätarjontana erilaisia verkko-opintoja joko omasta tai toisesta korkeakoulusta. Juridiikan pakollisia opintoja laskentatoimen opiskelijat suorittavat vähintään 24 opintopistettä.

Digitalisoituminen huomioitava

Saimaan ammattikorkeakoulussa toteutettiin vuosina 2017–2018 *Digitalous 2025* -hanke, jonka tavoitteena oli luoda opintojaksoja digitaalisen taloushallinnon, robotiikan ja data-analytiikan opiskeluun. Opintojaksoja toteutettiin neljä kappaletta, ja ne siirtyvät osaksi opetussuunnitelmaa.

Tavoitteena on, että pakollisten opintojen lisäksi opiskelijalla on vahva juridinen osaaminen sekä käsitys digitaalisen taloushallinnon tuomista uusista mahdollisuuksista.

Yhteistyötä yritysten kanssa

Oppilaitoksen, alueen tilitoimistojen ja niiden asiakasyritysten välinen yhteistyö on tiivistä. Tilintarkastusyhteisöt ja tilintarkastajat ovat myös tärkeä tuki opintojaksojen sisältöjen toteuttajina, esimerkiksi *Johdanto tilintarkastukseen* -opintojakso perustuu osittain ammattitilintarkastajien pitämiin asiantuntijaluentoihin.

Ammattikorkeakoululla on vahva yhteys Etelä-Karjalan kauppakamariin ja sen entiseen tilintarkastusvaliokuntaan, jossa oppilaitoksen edustajat toimivat sekä jäseninä että puheenjohtajina vuosikymmenten ajan.

Yhteistyö tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen kanssa on viime vuosina syventynyt entisestään, ja moni opiskelija pääsee mukaan erilaisiin harjoitteluohjelmiin. ■

SAIMAAN AMMATTIKORKEAKOULU

- Juuret juontavat vuoteen 1992, jolloin Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu aloitti toimintansa. Saimaan ammattikorkeakoulu muutettiin osakeyhtiöksi vuonna 2008. Lappeenrannan teknillinen yliopisto omistaa ammattikorkeakoulun.
- Opiskelijoita noin 3 000.
- Liiketalouden lisäksi voi opiskella hotelli- ja ravintola-alaa, kuvataiteita, sosiaali- ja terveysalaa sekä tekniikkaa.
- Laskentatoimen tradenomin opinnoissa painotetaan lähtökohtaisesti peruskirjanpidon systematiikan ja verotusasioiden hallintaa.

Lisää

Sivuilla 22–23 Hanna ja Erno kertovat, mitä reittiä he ovat päätyneet tilintarkastajiksi ja miltä ensimmäiset vuodet alalla ovat tuntuneet.

Juttua varten on haastateltu Teija Laitista Vaasan yliopistosta ja Teija Launiaista Saimaan ammattikorkeakoulusta.

Tilaa Profiitti opiskelija- käyttöön

Opetatko laskentatoimea
tai taloushallintoa?
Kaipaatko opetuksesi
tueksi lisämateriaalia tai
oheislukemista?

Profiitti – Talous & tilintarkastus -lehteä voi tilata opiskelijoiden käyttöön täysin ilmaiseksi SubjectAid-palvelusta. Myös toimitus on maksuton.

Lue lisää subjectaid.fi

STanssista tukea tilintarkastuksen opetukseen

STanssi on Excel-pohjainen työkalu käytännön tilintarkastustyön tueksi. Se on tarkoitettu pienten ja keskisuurten yhteisöjen ja säätiöiden tarkastukseen. STanssi-työkirjat auttavat dokumentoimaan tilintarkastustyön hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

STanssiin kuuluu selkeän käyttöohjeen ja esimerkkien lisäksi kolme eri työkirjaa:

- + osakeyhtiö
- + asunto-osakeyhtiö
- + yhdistys/säätiö.

STanssin voi tilata myös oppilaitoskäyttöön!

Ota yhteyttä ST-Akatemian asiakaspalveluun ja kysy lisää!
puh. 09 7552 2010, aspa@suomentilintarkastajat.fi

ST-Akatemia – osaamisen kehittäjä

Minusta tuli isona...

HANNA YLI-TUOMOLA:

”Parasta ovat jatkuva kehitys, työkaverit ja asiakkaat”

Miten innostuit tilintarkastajan työstä?

- Kiinnostuin tilintarkastuksesta opin-
tojeni alkuvaiheessa, kun ainejärjestöni
kävi tutustumassa erääseen tilintar-
kastustoimistoon. Opiskelin tuolloin
Vaasan yliopistossa laskentatoimea
ja rahoitusta. Ymmärsin, että amma-
tissa on kyse ennen kaikkea asiakas-
palvelusta ja tiimityöstä. Olen aina
pitänyt sosiaalisesta työympäristöstä.
Lisäksi alalla on mahtavat oppimis- ja
kehitysmahdollisuudet. Niinpä hain
tilintarkastuksen maisteriohjelmaan ja
suuntasin opinnot kohti tilintarkastus-
uraa. Valitsin sivuaineeksi talous-
oikeuden, sillä halusin varmistaa, että
minulla on KHT-tutkintoon vaadittavat
opinnot kasassa valmistuessani. Opin-
tojen loppuvaiheessa pääsin Deloitten
Trainee-ohjelmaan.

Miten opinnot Vaasan yliopistossa ovat tukeneet matkaasi tilintarkastajaksi?

- Vaasan yliopistossa on oma laskenta-
toimen ja tilintarkastuksen maisteri-
ohjelma, joka tukee mainiosti alalle
tuloa. Hyödyllisiä olivat myös kurssit,
joilla hyödynnettiin tietojärjestelmiä,
esimerkiksi SAPia. Sain myös hyvät
lähtökohdat tiedon louhimiseen sekä
Excelin kanssa työskentelyyn.

Kuka?

Hanna Yli-Tuomola

- Syntynyt vuonna 1987 Loimaalla.
- Opiskellut kauppatieteitä Vaasan yliopistossa. KTM, HT-tilintarkastaja.
- Työskentelee Deloitten Helsingin toimistolla tilintarkastajana.
- Työn vastapainoksi harrastaa Les Millsin tunteja salilla ja kalastusta järvimaisemissa.

Millaisia työpäiväsi ovat?

- Olen syksyn 2017 HT-tilintarkastaja. Tavoitteenani on KHT-tutkinto, joten tenttiluvut jatkuvat. Työskentelen edelleen Deloittella, jossa aloitin harjoittelijana neljä vuotta sitten. Olen edennyt urallani hyvin ja saanut vastuuta. Asiakkainani on lähinnä pörssiyrityksiä, joten työskentelen pääosin isoissa tiimeissä. Työpäiväni täyttyvät asiakastapaamisista sekä tarkastustyön toteuttamisesta ja tiimin ohjaamisesta.

Mikä on parasta työssäsi?

Parasta työssäni on jatkuva kehitys, työkaverit ja asiakkaat. Meillä saa aina tukea työkavereilta, eikä vaikeiden asioiden kanssa tarvitse painiskella yksin. Talo on täynnä asiantuntijoita, joten osaamista löytyy tilanteeseen kuin tilanteeseen.

Millaisena näet tulevaisuutesi tilintarkastajana?

- Kuten muutkin alat, myös tilintarkastus muuttuu. En kuitenkaan ole huolissani tilanteesta, sillä automatisointi ja robotiikka tekevät työstämme mielekäästä poistamalla turhat manuaaliset työt. Näin voimme keskittyä todellisiin laskentakysymyksiin ja harkintaa vaativiin eriin. Odotan tulevaisuutta valoisin ja myönteisin mielin. ■

Hanna Yli-Tuomola ja Erno Alho kertovat, millaista reittiä he ovat kulkeneet tilintarkastajiksi ja mikä työssä on parasta.

ERNO ALHO:

”Työn moniulotteisuus viehättää”

Miten innostuit tilintarkastajan työstä?

- Opiskelin tradenomiksi Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulussa, joka on nykyään Saimaan ammattikorkeakoulu. Aluksi olin kiinnostunut markkinoinnista, mutta kirjanpidon ja johdon laskentatoimen peruskurssit muuttivat mieleni. Päädyin laskentatoimen linjalle. Osittain valintaani vaikutti myös alan hyvät työllisyysnäkymät. Opintojen aikana tilintarkastajan ura kävi mielessä, mutta päädyin kuitenkin aluksi pöydän toiselle puolelle eli kirjanpitäjäksi. Ehdin työskennellä kolmessa eri tilitoimistossa ennen siirtymistä nykyisiin tehtäviin. Vuodet kirjanpitäjänä olivat oiva ponnahtuslauta tilintarkastajan uralle.

Miten opinnot Saimaan ammattikorkeakoulussa ovat tukeneet matkaasi tilintarkastajaksi?

- Palasin entiseen opinahjoni neljä vuotta sitten opiskelemaan työn ohessa liiketalouden ylempää ammattikorkeakoulututkintoa. Halusin saavuttaa tilintarkastajatutkintojen opintovaatimukset.

Millaisia työpäiväsi ovat?

- Työskentelen HT-tilintarkastajana KPMG Oy Ab:n Lappeenrannan

Kuka?

Erno Alho

- Syntynyt vuonna 1982 Joutsenossa.
- Opiskellut liiketaloutta Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulussa (nykyään Saimaan ammattikorkeakoulu). Tradenomi YAMK, HT-tilintarkastaja.
- Työskentelee KPMG Oy Ab:n Lappeenrannan toimistolla tilintarkastajana.
- Työn vastapainoksi liikkuu luonnossa ja yrittää pysyä yksivuotiaan poikalapsen perässä.

toimistolla. Teen töitä vaihtelevasti asiakkaiden luona ja omalla toimistolla. Toiminta-alueemme on laaja, ja itse liikun pääosin välillä Joensuu-Mikkeli-Imatra-Lappeenranta-Kotka. Ajoittain työt vievät myös pääkaupunkiseudulle.

Mikä on parasta työssäsi?

- Työn moniulotteisuus viehättää: se sisältää muun muassa analytiikkaa, juridiikkaa, työskentelyä erilaisten ihmisten kanssa, ongelmanratkaisua, viestintää ja informaatioteknologiaa. Tämä on näköalapaikka pieniin ja suuriin sekä uusiin ja vanhoihin yrityksiin. Haasteena on sesonkiluonteisuus, jonka takia hiihtokilometrit jäävät kevättalvella vähäisiksi.

Millaisena näet tulevaisuutesi tilintarkastajana?

- Tulevaisuus näyttää valoisalta ja on täynnä hienoja mahdollisuuksia. Olen etuoikeutettu, kun saan seurata eturivistä taloushallinnon sähköistä vallankumousta. Viiden vuoden kulluttua data-analytiikka ja robotiikka säästävät enemmän aikaa rutiinitehtäviltä. Silloin pystymme tarjoamaan entistä enemmän lisäarvoa asiakkaillemme ja yhteiskunnalle. ■

Unelma-ammattissa

Olen toiminut 25 vuotta päätoimisena tilintarkastajana. Ammatti on monin tavoin muuttunut kuluneiden vuosien aikana. Opiskeluaikana näin tilintarkastajan ammatin itsenäisenä työnä, jota ohjasivat korkea moraali ja alan vakiintuneet käytännöt. Substanssiosaamisen ohella ammatissa korostuivat sosiaalisuus ja asiakaspalvelutaidot. Sellainen oli aikanaan minun ja monen muunkin nuoren kauppatieteilijän unelma-ammatti.

Lukuisat muutokset alalla ovat sittemmin asettaneet tilintarkastajat haasteiden eteen. Jopa niin, ettei enää ole itsestään selvää, että alalle saadaan uusia kykyjä. Motivoituneet ja lahjakkaat nuoret tarkastajat ovat kuitenkin elinehto yhä monimutkaisemmaksi muuttuvalle tilintarkastusalalle. Tietty vaihtuvuus on tervettä, mutta liika vaihtuvuus saattaa aiheuttaa turhia väärinymmärryksiä luottamukseen pohjautuvassa asiakaskeksisessä työssä.

Joskus kuulee sanottavan, että nuoret tarkastajat kyselisivät turhia ja haaskaisivat näin asiakkaiden aikaa. Väitän, että tilanne on juuri päinvastainen – kyselemällä ja paneutumalla nuoret tarkastajat tekevät nimenomaan sitä lakisääteistä tilintarkastusta ja dokumentointia, joka koituu lopulta myös asiakkaan hyväksi. Olen urallani toistuvasti huomannut, että ”tyhmiä kyselemällä” löydetään sekä väärinkäytöksiä että tilinpäätösten olennaisia virheitä. Nuorten kanssa työskentely on lisäksi hyvin palkitsevaa – oppimista tapahtuu molempiin suuntiin.

Minulla on ollut jo vuosia ilo edustaa suomalaisia tilintarkastajia Euroopan tilintarkastajaliiton SME-foorumissa, jossa käydään vuoropuhelua alan ajankohtaisista asioista keskittyen erityisesti pieniä ja keskisuuria tilintarkastusyhteisöjä askarruttaviin kysymyksiin. Viime aikoina keskusteluissa on korostunut huoli siitä, miten lahjakkaita nuoria saadaan alalle. Vastauksia on haettu muun muassa Iso-Britannian ACCA-yhdistyksen (Association of Chartered Certified Accountants) laajasta kyselytutkimuksesta, jossa päädyttiin esittämään seuraavia suosituksia:

- hyödynnetään tehokkaammin nuorten yrittäjähenkisyyttä
- luodaan nuorille selkeät kehitys- ja urapolut
- kehitetään työympäristöjä nuorten näkemysten pohjalta
- hyödynnetään laajemmin teknologioita
- korostetaan yrityskulttuurin merkitystä.

Toivottavasti muun muassa näitä seikkoja huomioimalla tilintarkastusala saadaan jatkossakin pidettyä elinvoimaisena. Tilintarkastus on edelleen unelma-ammatti, jossa voi kehittyä ja oppia jatkuvasti. Ammatillinen harkinta ja tilintarkastusalan standardien luoma viitekehys tukevat toisiaan ja luovat yhdessä koko tilintarkastuksen perustan. ■

JUHA-PEKKA KEIMMO, KHT
Kirjoittaja toimii toimitusjohtajana Revico Grant Thornton Oy:ssä.

TURN THE RADIO ON – tilintarkastajat radioaalloilla

Radiokanava BusinessFM teki keväällä neliosaisen sarjan tilintarkastajan työstä. Ennakkoluulot murtuivat ja tilintarkastuksesta paljastui uusia kulmia, kun tilintarkastajat kertoivat työstään.

Minttu Sallinen

Miksi tilintarkastusta tehdään ja minkälaisissa asioissa tilintarkastaja toimii yrittäjän neuvonantajana? Entä minkälaista tilintarkastajan työ on käytännössä ja minkälaisia stereotyyppioita työhön liittyy? Muun muassa näihin kysymyksiin saatiin vastauksia, kun tilintarkastajat nousivat radioaalloille.

Tilintarkastajat tekivät vaikutuksen myös BusinessFM:n tuottajaan, **Micke Alhoon**.

- Jotenkin sen aisti, että he suhtautuvat työhönsä todella intohimoisesti - ja että sitä halutaan kehittää monin

tavoin asiakkaiden tarpeista lähtien. Ja lisäksi heillä oli todella paljon kerrottavaa tilintarkastusalasta, Micke hehkuttaa.

- Tavoitteena oli tehdä sarja, jossa kerrotaan erityisesti siitä, kuinka tilintarkastaja pystyy auttamaan yrittäjää. Luulen, että tässä onnistuttiin hyvin. Samalla saimme välähdyksiä alan tulevaisuudennäkymistä, muun muassa digitalisaation roolista siinä.

- Täytyy sanoa, että omatkin stereotypiani tilintarkastajista murtuivat täysin. Ja lisäksi kaikki tapaamani tilkkarit olivat todella hyviä tyyppejä, Micke summaa. ■

Kuuntele lisää

Kuuntele lähetykset podcasteina – missä ja milloin vain!

Lähetystä suunnittelemassa Micke Alho, Paula Roima ja Jukka Prepula.

Kaikki lähetykset uusitaan syksyllä 2018 BusinessFM:n radiokanavalla 89,7 MHz. Kanava kuuluu pääkaupunkiseudun lisäksi myös Tampereella ja Oulussa.

MITÄ

TILINTARKASTUS ON?

Harkitsetko tilintarkastusalan opintoja tai mietityttääkö, mitä kaikkea tilintarkastaja työssään tekee? Opiskele tilintarkastuksen lyhyt oppimäärä!

Riitta Laine

Mitä?

Tilintarkastus on lakien ja standardien säätelemä *varmennuspalvelu*, jossa tarkastetaan yrityksen, muun yhteisön tai säätiön (jäljempänä yhteisö) kirjanpito, tilinpäätös ja hallinto. Tilinpäätökseen ja kirjanpitoon kohdistetaan tilintarkastustoimenpiteitä, joiden avulla pyritään saamaan ns. *kohtuullinen varmuus* siitä, ettei tilinpäätös sisällä *olennaisia virheitä*. Tällöin se antaa *oikean ja riittävän kuvan* yhteisön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Hallinnon tarkastuksessa varmistetaan muun muassa, että yhteisö on noudattanut sitä koskevia lakeja.

Kuka?

Tilintarkastuksen voi tehdä vain Patentti- ja rekisterihallituksen auktorisoima tilintarkastaja, jolla on HT-, KHT- tai JHT-pätevyys. Tilintarkastajan on aina oltava tarkastamastaan yhteisöstä *riippumaton*, eli tilintarkastaja ei voi tarkastaa esimerkiksi itse omistamaansa yritystä.

Yhteisön tilintarkastajan tai tilintarkastajat valitsee sen ylin päättävä elin, kuten osakeyhtiön yhtiökokous. Tilintarkastuksesta vastaa aina joko henkilökohtaisesti valittu tai tilintarkastusyhteisöään päävastuullisena tilintarkastajana edustava henkilö, joka voi tehdä tarkastuksen kokonaan yksin tai tarkastustiimin kanssa. Mitä suurempi ja monimutkaisempi tarkastettava yhteisö on, sitä enemmän tarkastustiimissä yleensä on jäseniä. Tiimi voi koostua muista tilintarkastajista, avustavista tarkastajista ja erilaisista asiantuntijoista.

Miksi?

Tilintarkastuksen tavoitteena on lisätä sidosryhmien luottamusta tilinpääöstietojä kohtaan. Tilintarkastuksen päätyttyä tilintarkastaja lausuu tilinpäätöksen oikeellisuudesta tilintarkastuskertomuksessa. Jos tilintarkastajalla ei ole huomauttamista yhtiön kirjanpidosta, tilinpäätöksestä tai hallinnosta, tilintarkastuskertomus on *vakiomuotoinen* eli sitä ei ole *mukautettu*.

Tilintarkastusta sääntelee tilintarkastuslaki, jonka mukaan tilintarkastus on pakollista kaikille kirjanpitovelvollisille yhteisöille kaikkein pienimpiä yhteisöjä lukuun ottamatta. Tilintarkastuksesta voidaan määrätä myös esimerkiksi yhtiöjärjestyksessä tai rahoitusehdoissa.

Tilintarkastaja on ensisijaisesti valitsijansa asialla, mutta tilintarkastus hyödyttää kaikkia niitä tahoja, jotka käyttävät yhteisön tilinpäätöstä oman päätöksentekonsa apuna. Tilintarkastus palvelee myös yhteiskuntaa muun muassa estämällä väärinkäytöksiä ja harmaata taloutta.

Milloin?

Tilintarkastus tehdään vuosittain tilinpäätöksen valmistuttua. Virallisesti prosessi etenee niin, että yhteisö laatii tilinpäätöksen ja se allekirjoitetaan. Tämän jälkeen tilintarkastaja tekee tilintarkastuksen, jonka päätyttyä hän tekee tilinpäätökseen *tilinpäätösmerkinnän* ja antaa tilintarkastuskertomuksen. Yhteisön ylin päättävä elin vahvistaa tilintarkastetun tilinpäätöksen.

Käytännössä tilintarkastus kuitenkin aloitetaan usein jo tilikauden aikana. Mitä suurempi ja monimutkaisempi yhteisö on kyseessä, sitä enemmän tilintarkastusta tehdään jo ennen kuin tilikausi on päättynyt ja tilinpäätös laaditaan. Tilikauden aikana tehty tarkastus voi helpottaa ja nopeuttaa tilikauden päättymisen jälkeistä tilinpäätöksen tarkastusta merkittävästi.

Missä?

Tilintarkastus voidaan suorittaa asiakkaan tiloissa, tilitoimistossa, tilintarkastajan omalla toimistolla tai vaikka mökkilaiturilta. Edellytyksenä on, että tilintarkastajalla on pääsy kirjanpitoon, tilinpäätökseen, hallinnon asiakirjoihin ja muihin tilintarkastuksessa tarvittaviin dokumentteihin. Pääsy voidaan antaa etäkäyttöoikeutena sähköiseen taloushallinnon järjestelmään, tai kirjanpito ja muu tarvittava aineisto voi olla paperisena. Kaikki välimuodot näiden vaihtoehtojen välillä ovat mahdollisia.

Miten?

Tilintarkastus etenee suunnittelusta toteutuksen kautta raportointiin, ja se tehdään *hyvän tilintarkastustavan* mukaisesti. Tilintarkastajan pitää perehtyä yhteisöön ja sen toimintaympäristöön voidakseen arvioida, mihin tilinpäätöksen eriin ja muihin seikkoihin liittyy suurin virheen riski. Virhe voi olla tahaton tai tahallinen, jolloin kyse on väärinkäytöksestä. Mitä suurempi riski virheestä on, sitä enemmän *tilintarkastustoimenpiteitä* on tehtävä.

Tilintarkastus koostuu erilaisista tarkastustoimenpiteistä, jotka tilintarkastaja valitsee ja räätälöi asiakaskohtaisesti käyttäen *ammattillista harkintaa*. Tilintarkastaja voi muun muassa haastatella johtoa ja henkilökuntaa, tutkia asiakirjoja ja tositteita, havainnoida toimintaa, täsmäyttää

lukuja, testata kontrolleja ja pyytää vahvistuksia kolmansilta osapuolilta. Toimenpiteistä suuri osa voidaan suorittaa etänä.

Tilintarkastaja ei tarkasta koko kirjanpitoa, vaan käyttää erilaisia metodeja, kuten analyyseja ja otoksia, kohdentaakseen tarkastusta. Tarkastuksen digitaalisuuden taso riippuu usein asiakkaasta - mitä pidemmällä asiakkaan taloushallinnon digitalisointio on, sen kehittyneempiä tilintarkastustoimenpiteitä on mahdollista suorittaa.

Erilaisilla tarkastustoimilla pyritään saamaan niin paljon varmuutta hallinnosta, kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä, että virheen riskit on taklattu ja tilintarkastaja voi

28

Oppiminen

todeta tilinpäätöksen olevan olennaisesti oikein ja hallinnon asianmukaista.

Osa tilintarkastajan työtä on oman työn ja tarkastuksen aikana tehtyjen havaintojen ja johtopäätösten *dokumentoiminen* ja olennaisimmista havainnoista *kommunikoiminen* yhteisölle joko suullisesti tai kirjallisesti. Tilintarkastaja keskustelelee asiakkaansa kanssa usein jo tilikauden aikana, jotta tieto tilinpäätöksen ja tilintarkastuksen kannalta relevanteista asioista kulkisi ajoissa molempiin suuntiin. Tilintarkastushavaintojen lisäksi tilintarkastaja voi antaa asiakkaalleen vinkkejä esimerkiksi taloushallinnon prosessien ja kontrollien kehittämiseksi. ■

Riitta Laine
KHT

Riitta Laine toimii tilintarkastusasiiantuntijana Suomen Tilintarkastajat ry:ssä.

Riitta Laine ja Petteri Lagus toimivat kouluttajina ST-Akatemian järjestämällä Tilintarkastuksen peruskurssilla, joka järjestetään Helsingissä 18.9. ja Tampereella 28.9.

Lue lisää

Suomen Tilintarkastajat ry:n verkkosivuilta
www.suomentilintarkastajat.fi/koulutus.

10:15

Olemme käyneet tilinpäätöksen havainnot läpi ja sopineet etenemistavasta. Kommunikoimme havainnot asiakkaalle. Onneksi tilinpäätöksessä ei ollut sen suurempia haasteita, vaan havainnot liittyivät liitetietojen sisältöön ja oikeellisuuteen. Minulla on vielä vartti aikaa ennen kuin asiakas tulee, joten käyn nopeasti sähköpostit läpi.

9:30

Kollega kysyy, milloin voisimme käydä läpi tilinpäätöstarkastuksen havainnot. Sovimme, että menemme neuvotteluhuoneeseen ja käymme ne läpi saman tien. Otan vielä toisen kupin kahvia ihan varmuuden vuoksi, sillä päivästä näyttää tulevan hektinen.

8:00

Pudotan pojan kouluun ja jatkan matkaa junalla kohti Helsingin keskustaa. Menen poikkeuksellisesti aamupäiväksi toimistolle. Mikäli junat eivät ole myöhässä, ehdin käymään sähköpostit läpi ennen asiakastapaamista.

7:00

Laitan aamupalan lapsille valmiiksi ja yritän saada heitä ylös. Mitä vanhemmaksi he tulevat, sitä vaikeampaa se on. Onneksi perheen nuorin, kahdeksankuinen vauva, herää iloisena syömään puuroa ja omenasosetta äitinsä kanssa.

6:00

Kello herättää, ja hetkeä myöhemmin koiramme nostaa tassut sängylle. Se odottaa aamulenkkiä. Puen nopeasti ulkovaatteet päälle ja hiivimme hiljaa ulos, ettei muu perhe heräisi.

10:30

Toimistolle saapuu potentiaalinen uusi asiakas. Hän on ottanut yhteyttä ja ehdottanut tapaamista. Asiakkaan yritys on kasvanut sen kokoiseksi, että tilintarkastuspalvelut ovat tulleet ajankohtaisiksi. Esittelen itseni, taustani ja työhistoriani sekä kerron yrityksestä ja sen arvoista. Tämän jälkeen asiakas kertoo, mitä hänen yrityksensä tekee ja mitä hän toivoo tilintarkastukselta. Ajattelen, että olisipa kiva päästä tekemään yhteistyötä. Tunnin keskustelun jälkeen asiakas lähtee tyytyväisen oloisena ja sanoo palaavansa asiaan.

Arkea ja asiakastapaamisia

Millainen on tilintarkastajan päivä? Hill Auditissa tilintarkastustehtävissä toimiva Petteri Lagus kertoo, mitä kaikkea hänen yhteisen päiväänsä mahtui.

12:00

Lounaan jälkeen siirryn asiakkaalle, missä muu tiimi on ollut aamusta lähtien tekemässä tilinpäätöstarkastusta. Käymme yhdessä tilanteen läpi ja pohdimme, olisiko joistain havainnoista syytä keskustella asiakkaan kanssa.

13:00

Tapaan asiakkaan toimitusjohtajan ja talousjohtajan. Keskustelemme tarkastuksen etenemisestä ja käymme läpi kulunutta tilikautta. Toimitusjohtaja esittelee liiketoiminnan kehittymistä ja haasteita.

14:15

Mielenkiintoisen asiakaspalaverin jälkeen pääsen viemään omaa tarkastusosuuttani eteenpäin. Työtä on paljon, joten seuraavat kaksi tuntia pitää käyttää tehokkaasti.

15:45

Asiakas soittaa ja kysyy, onko hetki aikaa jutella. Puhelinpalaveri venyy noin puoleen tuntiin. Käymme läpi suunnatun osakeannin periaatteita.

16:15

Pakkaan laukun ja lähdän nopeasti juna-asemalle, jotta ehdin hakea pojan ennen viittä iltapäiväkerhosta. Kiiruhdamme kotiin syömään, ennen kuin vien tytön käsipalloharjoituksiin ja pojan jääkiekkoharjoituksiin.

19:30

Palaamme kotiin lasten harjoituksista, ja he syövät väsyneinä iltapalaa. Kännykkäni kilkauttaa saapuneesta sähköpostista: aamun asiakas haluaa aloittaa yhteistyön kanssamme. Hymy nousee kasvoilleni.

21:30

Käytän nopeasti koiran ulkona. Raitis ilma tekee hyvää ennen nukkumaanmenoa. Samalla mietin päivän tapahtumia. Hyvä fiilis valtaa mieleni. ■

TILINPÄÄTÖKSILLÄ

Onko tilinpäätös tullut tiensä päähän? Ei ole, vastaavat kirjoittajat. Tilinpäätös on edelleen tärkein yrityksen tuloksen ja taloudellisen aseman kuvaaja.

Marko Reponen ja Tuomas Honkamäki

Tilinpäätöksen juuret ulottuvat 1400-luvulle, ja ajan saatossa se on kehittynyt vastaamaan sekä yritysten omiin että sidosryhmien tarpeisiin.

Tilinpäätösten merkitys talouden toimivuuden kannalta on niin suuri, että niiden laatimista on jo pitkään säädetty lailla.

Viime aikoina moni taho on alkanut pitää tilinpäätöstä vain lakisäänteenä ja hallinnollisena taakkana, jota tulisi keventää niihin liittyviä vaatimuksia vähentämällä. Samoin tilinpäätöksen merkitystä on kyseenalaistettu esittämällä, että ajantasainen kirjanpitolietieto kertoo enemmän yhtiön tilasta kuin tilinpäätös, jonka tiedot voivat olla vuodenkin vanhoja.

Ajatussuunta on huolestuttava. Tässä artikkelissa perustelemme, miksi tilinpäätös on edelleen tärkeä.

Tilinpäätös on enemmän kuin kirjanpito

Digitalisaatio muuttaa yhtiöiden taloushallintoa merkittävästi. Kirjanpito on ajantasaista, kun liiketapahtumat ovat todettavissa järjestelmästä välittömästi. Ajantasaisesta kirjanpitolietiedosta on hyötyä johdolle, kirjanpitäjälle ja muille yhtiön taloudellista asemaa arvioiville tahoille.

Ajantasainen kirjanpitolietieto ei kuitenkaan yksinään riitä yhtiön ja sen sidosryhmien päätöksenteossa. Yhtiön asemaa ei voida arvioida tai arvoa määrittää pelkästään tämän hetkisen tiedon varassa ilman luotettavaa tietoa aiemmista tapahtumista. Tarkastelussa tulee aina huomioida myös aiemmat raportointikaudet ja tulevaisuuden ennusteet.

Kirjanpidon pohjalta pitää tilikausittain laatia tilinpäätös muun muassa seuraavista syistä:

- Tilinpäätöksessä otetaan kantaa arvostus- ja jaksotuskysymyksiin ja selvitetään eri tilinpäätöserien sisältöä.
- Liitetiedoissa selostetaan periaatteet, joiden mukaan tilinpäätös on laadittu.
- Tilinpäätöksessä annetaan liitetietoja muun muassa vastuista, poikkeuksellisista eristä ja lähipiiritapahtumista, jotka eivät suoraan kirjanpidosta näy.
- Liitetiedot saattavat sisältää tilinpäätöksen käyttäjän kannalta ratkaisevan tärkeitä tietoja esimerkiksi toiminnan jatkuvuudesta.
- Tilinpäätöksessä raportoidut kaudet ovat vertailukelpoisia keskenään tai ainakin liitetiedoissa on selostettu vertailtavuuteen vaikuttavat seikat.

Lisäksi tilinpäätökseen liittyvät toimielinten tehtävät ja vastuut on säädetty laissa. Kirjanpitolietiedon osalta vastuut eivät ole vastaavalla tavalla selkeitä. Tilinpäätökset ovat myös aivan pienimpiä yhtiöitä lukuun ottamatta tilintarkastettuja, mikä lisää tilinpäätöstiedon luotettavuutta.

Tilinpäätös rakentaa luotettavaa yrityskuvaa

Tilinpäätös on yksi harvoista virallisista asiakirjoista, joita yritys itsestään julkaisee. Tilinpäätös on osa yrityskuvaa, ja sen kautta yritys rakentaa luottamuksellista suhdetta sidosryhmiinsä.

Luottamuksen vastineeksi yritys voi saada esimerkiksi edullista rahoitusta. Myös yrityskaupoissa tilinpäätös on keskeisessä asemassa, kun myyjä ja ostaja neuvottelevat kohdeyrityksen hinnasta. Tilinpäätöksellä on merkitystä myös silloin, kun vastapuoli arvioi, kykeneekö yritys täyttämään määrättyyn sopimukseen, kuten urakkaan, liittyvät veloitteensa. Luottoluokitustenkin luotettavuus paranee, kun luokitettajan käytettävissä ovat luotettavat tilinpäätöstiedot.

Rahoitus- tai sijoituspäätöksiä tehtäessä ei käsityksemme mukaan yleensä ole puute ajantasaisesta kirjanpitolietiedosta, vaan luotettavasta

ON MERKITYSTÄ

© iStock / jkfsy

historiatiedosta riittävän pitkältä ajalta. Virheelliset tiedot aiemmilta vuosilta saattavat johtaa myös siihen, että johto tekee virheellisiä päätöksiä liiketoiminnasta ja sen kehittämisestä. Kannattavista liiketoiminta-alueista saatetaan luopua vääristä syistä tai panostaa väärin liiketoimiin.

Oikea ja riittävä kuva – suhteellinen käsite?

Jotta päätöksenteko voidaan perustaa tilinpäätökseen, tulee sen antaa oikea ja riittävä kuva yrityksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Laki asettaa oikealle ja riittävälle kuvalle vähimmäisvaatimukset.

Oikea ja riittävä kuva yrityksen tuloksesta ja taloudellisesta asemasta on suhteellinen käsite, josta voidaan joltain osin kirjanpitolain mukaan poiketa. Esimerkiksi mikroyritykset voivat soveltaa niin sanottua suojasatamasäännöstä. Tällöin riittää, että ne esittävät tilinpäätöksessään lain ja asetuksen edellyttämät vähimmäistiedot. Oikea ja riittävä kuva edellyttäisi kuitenkin monessa tilanteessa vähimmäisvaatimusta laajempien tietojen antamista.

”Toivomme avointa keskustelua tilinpäätöksen merkityksestä ja kehittämisestä.”

Toinen poikkeus oikeasta ja riittävästä kuvasta on se, että pienyritykset voivat esittää tilinpäätöksessään bruttotuloksen. Mielestämme pienyrityksen tilinpäätös ei voi antaa oikeaa kuvaa yrityksen tilanteesta, jos siinä ei esitetä liikevaihtoa, joka on yksi yrityksen talouden tärkeimmistä tunnusluvuista. Myös se, ettei pienkonsernin tarvitse laatia konsernitilinpäätöstä, voidaan nähdä poikkeuksena oikeasta ja riittävästä kuvasta. Sekin olisi usein tarpeen taloudellisen kokonaiskuvan kannalta.

Pienissä yrityksissä tilinpäätöksen merkitys ei liity vain taloudellisen aseman arvioimiseen. Tilinpäätöksellä on merkitystä yrittäjän itsensä kannalta. Rahoittajat tarvitsevat luotettavaa tietoa yrittäjän päätulolähteestä ja varallisuudesta, vaikka velan ottaisikin yrittäjä henkilökohtaisesti. Johdon olisikin aina harkittava, onko vain vähimmäisvaatimukset täyttävä tilinpäätös yrityksen ja omistajan edun mukainen.

Verotus ei saa ohjata kirjanpitoa

Kirjanpidon ja verotuksen sidonnaisuus on Suomessa ollut historiallisesti vahva. Monessa muussa maassa verotus on oma erillinen laskelmansa. Suomessa esimerkiksi verotuksellinen poisto rasittaa yrityksen jakokelpoista

omaa pääomaa, mikä asettaa suomalaiset yritykset monesti kilpailijamaiden yrityksiä heikompaan asemaan.

Mielestämme kirjanpito ja verotus on pidettävä erillään. Tilinpäätöksen tehtävä on antaa oikea ja riittävä kuva yrityksen tuloksesta ja taloudellisesta asemasta, jotta osakkaat, rahoittajat ja muut sidosryhmät tietävät, millaisen yrityksen kanssa ne toimivat. Verotuksen tehtävänä sen sijaan on laskea yrityksen verotettava tulo. Verottaja ei mieti, millainen vaikutus fiskaalisilla toimenpiteillä on tilinpäätöksen antamaan oikeaan ja riittäväan kuvaan.

Verotuksen tulisi mukautua yleisesti hyväksytyihin tilinpäätösperiaatteisiin, jotta se turvaisi yrityksen taloudellisen raportoinnin ennustettavuuden sekä kirjanpidon ja verotuksen sidonnaisuuden jatkumisen. Hyvä kirjanpito ei saisi joustaa tapauskohtaisesti sen mukaan, miten verotuskäytännöt muuttuvat. Kirjanpidon on nojattava vakiintuneisiin periaatteisiin ja perustuttava viimekädessä siihen, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yrityksen asemasta.

Tilinpäätöksiä on kehitettävä yhteistyönä

Tietotulvan ja valeuutisten keskellä luotettavan tiedon merkitys korostuu. Tilinpäätöksen merkitys on saattanut

Tietotulvan ja valeuutisten keskellä luotettavan tiedon merkitys korostuu.

alkaa unohtua, mutta sen tarve ei ole vähentynyt.

Tilinpäätösten täytyy kuitenkin kehittyä ajan ja vaatimusten mukaan. Tilinpäätöksiä on kehitettävä käyttäjien lähtökohdista ja varmistettava, että niiden tarjoama informaatio on mahdollisimman hyödyllistä. Oikean ja riittävän kuvan antamisen on oltava tilinpäätöksen ensisijainen tavoite.

Tilinpäätökset eivät kehity itsestään, eivätkä yksittäisten tahojen toimesta. Tilinpäätöksen kehittämisen on oltava tilinpäätösten laatijoiden, yrityksen sidosryhmien, tilintarkastajien, viranomaisten ja akateemisen maailman yhteistyötä.

Toivomme, että tilinpäätöksen merkityksestä ja kehittämisestä käytäisiin avointa keskustelua. Alta löydät yhteystietomme, mitä mieltä sinä olet? ■

Marko Reponen
KHT

Marko Reponen työskentelee tilintarkastajana Signia Tilintarkastus Oy:ssä. Hän toimii Suomen Tilintarkastajat ry:n kirjanpitoimikunnan puheenjohtajana.

Twitter @markoreponen
LinkedIn Marko Reponen
marko.reponen@signia.fi

Tuomas Honkamäki
KHT

Tuomas Honkamäki työskentelee tilintarkastajana PwC:llä. Hän toimii Suomen Tilintarkastajat ry:n kirjanpitoimikunnan jäsenenä sekä Suomen Tilintarkastajat ry:n edustajana kirjanpitolautakunnassa (TEM).

LinkedIn Tuomas Honkamäki
tuomas.honkamaki@pwc.com

BRÄNDÄÄ ITSESI

Auta, ota asiakas
keskiöön ja
hyödynnä
persoonasi.
Brändää itsesi
somessa Jarkko
Sjömanin
vinkkien avulla!

Paula Hämäläinen

ulevaisuudessa jokaisen asiantuntijan työ on entistä enemmän vaikuttamista, osallistumista keskusteluihin ja asiakkaiden tai sidosryhmien palvelemista verkossa. Onkin juuri oikea hetki ottaa tiukka etunoja henkilöbrändäyksessä ja vahvistaa omaa digitaalista jalanjälkeä.

Henkilöbrändäysguru **Jarkko Sjöman** jakaa tässä jutussa vinkkinsä, miten juuri sinä voit brändätä itsesi. Jutussa puhutaan asiakkaista, mutta yhtä hyvin voit soveltaa ohjeita sidosryhmiin.

Taivaspaikkoja on paljon jäljellä, mukaan vaan!

Ota ensiaskel miettimällä, miten asiakkaasi ostaa ja miten ostotapa vaikuttaa liiketoimintaasi. Tänä päivänä on helppoa etsiä jatkuvasti uutta ratkaisua tai oikeanlaista palvelua. Löytääkö potentiaalinen asiakas sinut?

Miten lähteä liikkeelle?

Virittäydy kohderyhmäajatteluun:

- Mitä asiakkaasi etsii?
- Mihin ongelmiin hän hakee ratkaisuja?
- Missä kanavissa asiakkaasi liikkuu?

Sjömanin mukaan ammattimaiset kanavat kannattaa ehdottomasti ottaa haltuun. Asiakkaita ei ihan ensialkuun kannata etsiä Snapchatista, vaan ennemminkin LinkedInistä ja Twitteristä.

Kun avaat tai aktivoit somekanavasi, muista panostaa profiileihin niin, että ne kertovat ammattitaidostasi. Laita päähäsi kohderyhmäsi silmälasit, sillä heitä vartenhan sinä siellä ainakin olet. Jälleen kerran: Mitä asiakkaasi etsii?

Virittäydy
kohderyhmäajatteluun.
Mitä asiakkaasi etsii
somesta?

Kuka?

Jarkko Sjöman

Tähän artikkeliin haastateltu henkilöbrändäysguru

- KTK, vero-oikeus
- Auttaa kädestä pitäen asiantuntijoita, johtajia ja yrityksiä rakentamaan digitaalista identiteettiä
- Tunnetaan kansainvälisestä läpimurrosta LinkedIn Slideshare -palvelussa

Kun profiili on kunnossa, on aika tuottaa sisältöjä kanaviin, joissa olet. Näytä ja muistuttele, että olet olemassa.

Tee suunnitelma

Kirjaa ylös tavoitteesi. Minkä verran tavoittelet seuraajia/kontakteja tai tviittejä/postauksia? Jos haluat, voit kirjata

myös tavoitteesi siitä, miten paljon sisältösi saa tykäyksiä tai jakoja.

Alussa tavoitteiden määrittely voi olla hankalaa ja toisaalta tavoitteet muuttuvat. Portaita kyllä riittää ylöspäin, kun tiedät, missä olet ja mihin haluat mennä.

Luo profiilit LinkedIniin ja Twitteriin

Niin LinkedInissä kuin Twitterissä voit verkostoitua ammattimaisesti. Tärkeintä on pyrkiä vilpittömästi auttamaan muita ihmisiä, ei vain hyötymään itse. Vähän kuten oikeassa elämässäkin, vertaa Sjöman.

Kaikkien ei tarvitse olla himosomettajia

Someen lähteminen ei tarkoita sitä, että tarvitsisi olla himosomettaja tai markkinointiosaston jatke. Ole ihan oma itsesi ja lähde liikkeelle uteliaasti.

Pääset liikkeelle aika kepeästi, kun vain tutustut uusiin ihmisiin kohderyhmästäsi. Siitä vain pölyttämään ja verkostoitumaan! Näin ihmiset tulevat tutuiksi. Aito ihminen kiinnostaa, ole sellainen!

Tuo persoonasi esiin

Somettaminen on helpointa aloittaa jakamalla esimerkiksi työnantajan sisältöjä, mutta pidemmällä juoksulla ihmiset haluavat lukea toisten ihmisten kuulumisia ja käydä keskustelua.

Mieti, minkälaista ihmistä sinä haluat seurata tai keiden sisältöjä haluat kuluttaa. Mikäpä estää ryhtymästä itsekin sellaiseksi. Ota mallia ja tuo oma tvistisi mukaan.

Kaiken kaikkiaan, sosiaalinen media ei eroa tavallisesta elämästämme. Kun kohtaamme uuden ihmisen, puhumme muustakin kuin tilintarkastuslain muutoksista. Kun puhumme myös arkisista asioista, luomme luottamusta, sidettä asiakkuuteen ja teemme viime kädessä myös kauppaa.

Muistele, miten oikeassa elämässä voitetaan uusi asiakkuus tai luodaan verkostoja. Digitalisoi se dialogilla sähköisissä kanavissa. ■

Esimerkki tavoitteista. Mitkä ovat sinun tavoitteesi vuoden loppuun mennessä?

Kanava	Kontaktien määrä	Sisältöjen määrä	Reaktioiden määrä
Twitter	80	4 tviittiä viikossa	10 viikossa
LinkedIn	150	1 postaus viikossa	5 viikossa

Mikä LinkedIn?

LinkedInissä kerrot profiilissasi ammatillisesta taustastasi, taidoistasi, luottamustehtävistäsi ja omin sanoin siitä, kuka olet ja mitä teet. LinkedInissä voi jakaa kuulumisia ja linkkejä ammatilliseen osaamiseen liittyen. Tässä kanavassa verkostoidutaan tuttujen ja yhä enemmän tuntemattomien kanssa. Myös yrityksiä voi ja kannattaa seurata.

Miksi LinkedIn?

- + LinkedInissä keskustellaan hyvin asialähtöisesti.
- + Somepostaukset saavat hyvin huomiota algoritminsa ansiosta.

Mikä Twitter?

Twitterissä viestitään tviiteillä, merkkejä yhdessä tviitissä on korkeintaan 280. Twitterissä seurataan tuttuja ja täysin tuntemattomia henkilöitä. Voit aloittaa keskustelun tai kertoa kommenttisi asiakkaiden lisäksi vaikkapa poliitikoille. Kuvaakin saa liitettyä mukaan aivan kuten LinkedInissäkin.

Miksi Twitter?

- + Tviittivirta elää koko ajan, joten sisältöjen kirjo on isompi. Twitter tarjoaakin mahdollisuuksien meren tarttua kiinni ajankohtaisiin uutisiin. Esimerkiksi lempääläinen Hannu Hynönen sai palstatilaa lehdissä tviitattuaan jamesbondimaisen kuvan Sauli Niinistöstä.
- + Twitterissä on helppo käydä keskusteluja tuttujen ja tuntemattomien kanssa. ■

Paula Hämäläinen
FM

Paula Hämäläinen toimii viestintä- ja jäsenpalveluasiantuntijana Suomen Tilintarkastajat ry:ssä.

Seuraa Suomen Tilintarkastajat ry:tä!

Suomen Tilintarkastajat ry | ST-Akatemia Oy

@STyhdistys

Jarkon viisi vinkkiä

1

Ilman sisältöjä ja pieniä digitaalisia murusia asian-tuntijuutesi ei näy. Joku ottaa paikan kuitenkin.

2

Laita someprofiilit 100-prosenttisesti kuntoon. Ja asiakaslähtöisesti.

3

Lähde kehittämään tänään – olet silti edelläkävijä.

4

Muista palvella ja auttaa yleisöäsi.

5

Ole rohkea ja kokeile. Ole ihminen.

7X STARTUPIT TUTUIKSI

Mitä startup-yrityksen perustamisessa ja toiminnassa on hyvä huomioida ja ymmärtää? KPMG:n startup-palveluiden vetäjä Jussi Paski kertoo seitsemän faktaa startupeista.

Meri Nykänen

1

Rajoitettu vastuu määrittää yhtiömuodon

Suomalaiset startup-yritykset perustetaan pääosin osakeyhtiömuotoisina, koska osakeyhtiössä osakkeenomistajien vastuu yhtiön veloista ja velvoitteista rajoittuu pääsääntöisesti yhtiöön sijoitettuun osakepääomaan tai muuhun annettuun rahoitukseen. Muissa Suomessa tunnetuissa yhtiömuodoissa omistajien vastuut ovat tavanomaisesti tätä laajemmat. Siksi ne eivät sovellu yhtä hyvin korkean riskin kasvuyrittämiseen.

Yhtiön perustaminen Suomessa on melko yksinkertainen ja nopea prosessi, jonka voi tehdä kokonaan sähköisesti. Käytännössä se vaatii perustamissopimuksen laatimisen sekä yhtiöjärjestyksen ja sen rekisteröimisen kaupparekisteriin. Maksutonta apua yrityksen perustamiseen saa muun muassa uusyrityskeskuksista.

2

Yhtiö pystyyn nopeasti

Useimmiten yhtiö perustetaan varsin nopeasti kotimaahan, vaikka voisi olla mielekästä perustaa kansainvälisille markkinoille tähtäävä yhtiö suoraan kohdemarkkinoille. Se voisi helpottaa liiketoiminnan kaupallistamista sekä tulevien rahoituskierrosten keräämistä markkinoilta myöhemmin yhtiön skaalatessa toimintaansa.

Toisinaan startup-yrityksen kansainvälistyessä esimerkiksi Yhdysvaltoihin ongelmaksi saattaa muodostua paikallisten sijoittajien tahto sijoittaa rahansa paikalliseen yhtiöön. Tilanne on ratkaistavissa erilaisin yritysjärjestelykeinoin. Sen veroseuraamukset vain saattavat olla suurimmille omistajille eli useimmiten yhtiön perustajille merkittävät, mikäli yhtiön arvostus on jo kasvanut aiemmin toteutettujen rahoituskierrosten myötä.

On myös huomioitava, että joissain ratkaisussa esimerkiksi Business Finlandin myöntämän rahoituksen jatko saattaa vaarantua. Kansainvälisissä omistusrakenteissa tai yritysjärjestelyissä on suositeltavaa varmistaa suunnitellun rakenteen toimivuus asiantuntevan vero- ja lakiasiantuntijan avustuksella.

3

Hallitustyö alkaa sijoittajien myötä

Yhtiölle nimetään hallitus jo perustamisvaiheessa. Yleensä varsinainen hallitustyö on kuitenkin startupissa varsin vähäistä, kun yhtiö keskittyy kehittämään tuotettaan tai palveluaan. Toiminnan kasvaessa mukaan tulee tyypillisesti neuvonantajia, jotka eivät ole laillisesti päättävissä asemassa eivätkä myöskään vastuussa antamistaan neuvoista.

Mahdollisesti epämuodollisesta hallitustyöskentelystä huolimatta yhtiön hallinnolliset dokumentit on hyödyllistä pitää ajan tasalla ja järjestyksessä. Tämä säästää aikaa esimerkiksi due diligence -prosessissa sijoittajien kiinnostuksen lisääntyä.

Varsinainen hallitustyö startupeissa alkaa useimmiten silloin, kun mukaan tulee sijoittajia. Hallitus vastaa, että yhtiö noudattaa voimassa olevia lakeja, säännöksiä ja sääntelyä. Startup-yrityksissä oman pääoman riittävyys- ja seuranta on usein keskeisessä asemassa.

4

Osakassopimuksella hallitaan riskejä

Tiimi on startupin kivijalka. Startupeissa on pääsääntöisesti useampi kuin yksi osakkeenomistaja, jolloin on tärkeää laatia osakassopimus. Osakassopimuksella

Oma juttu löytyi startupista

Arno Paula perusti kumppaniensa kanssa startupin neljä vuotta sitten. Hän vastaa terveellisiä superaterioita myyvän Ambroniten talouden seuraamisesta.

Meri Nykänen

dea syntyi perustajien omista tarpeista. **Arno Paula** kumppaneineen kaipasi terveellistä, helppoa ja nopeaa syömistä kiireisen arjen ja treenien keskelle. Sellaista ei kauppojen hyllyiltä löytynyt. - Tarjoamme vaihtoehdon kahvikupillisen tai välipalapatukan paikalle. Haluamme auttaa ihmisiä elämään terveellisesti.

Ambroniten tuote on smoothiejauhe, joka sisältää vain terveellisiä raaka-aineita: esimerkiksi kauraa, pinaattia ja mantelia. Jauhe sekoitetaan veteen, ja ateria on valmis.

Tuotetta myydään tällä hetkellä eniten verkkokaupoissa Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Viime vuonna myyntilaajeni kaikkiiin Ruohonjuuri-liikkeisiin ja tänä vuonna muun muassa kaikkiiin maan Prismoihin. Myös kansainvälisiltä markkinoilta on saatu jakelukumppaneita.

- Olemme alusta asti kehittäneet kansainvälistä firmaa - ja siihen pyrimme edelleen.

Joukkorahoitus auttoi alkuun

Osakeyhtiön perustaminen ja paperityöt olivat Arno Paulan mielestä yksinkertaisia tehdä, eikä kenenkään yritystä perustavan tarvitse hänen mielestään pelätä tätä askelta.

Ambronite pääsi alkuun Yhdysvalloissa toteutetulla joukkorahoituksella. Yritys osallistui myös Aalto-yliopiston kiihdyttämöohjelmaan, jossa se sai apua alkuvaiheen toimintaansa. Rahoitukseen tuli tukea Tekesiltä, mikä toi taloudellista pohjaa tekemiselle.

Kaikki firman osakkaat ovat mukana hallituksessa, johon on sittemmin tullut mukaan kaksi sijoittajaa.

- He tukevat ja tuovat ulkopuolista näkemystä hallitustyöskentelyyn, Paula sanoo.

Alkuvaiheessa hallitustyöskentelyyn ei juuri keskitytty, mikä oli tietoinen päätös. Paulan kokemuksen mukaan tärkeintä on keskittyä ongelmanratkaisuun sekä myyntiin ja markkinointiin.

- Alussa on mietittävä ensisijaisesti kuluttajan ongelmaa ja oman tiimin vahvuuksia. Sillä päästään toiminnan ytimeen.

Ambroniten osakkaat tekivät heti alussa osakassopimuksen yhdessä osaavan juristin kanssa. Sopimusta tehtäessä keskusteltiin läpi tiimin vastualueet ja muut tärkeät asiat. Kun asiat mietittiin etukäteen, tiimiläiset eivät joutuneet pulaan esimerkiksi silloin, kun alkuperäinen viiden osakkaan porukka kutistui kolmeen.

Täysipäiväiseksi yrittäjäksi

Kun Ambronitea alettiin ideoida, Arno Paula oli samana syksynä valmistumassa kauppa- ja korkeakoulusta pääaineenaan laskenta ja rahoitus. Samoihin aikoihin hän aloitti työt täysipäiväisenä liikkeenjohtajan konsulttina.

- Arvoin hetken, pystyisinkö tekemään molempia töitä samaan aikaan. Seuraavan vuoden alussa päätin ottaa riskin ja keskittyä täysillä yrittäjyyteen, sillä halusin tehdä jotain omaa.

Mikäli leveä elämä ja turvattu perustoimeentulo kiinnostaa, Paulan mielestä startupin perustaminen ei

yhtiön osakkaat sopivat keskinäisistä suhteistaan ja suhteestaan yhtiöön. Hyvin laaditun osakassopimuksen avulla voidaan hallita riskejä ja varautua mahdollisiin ongelmatilanteisiin sekä osakkaiden välisiin erimielsyysksiin.

Osakassopimus on hyvä laatia jo toiminnan alkuvaiheessa. Se on laissa säätelämätön vapaamuotoinen sopimus, jonka sisältö riippuu tavoiteltavista päämääristä. Osakassopimus pitää aina laatia kunkin yhtiön osakkeenomistajien tilannetta ja tarpeita vastaavaksi niin, että se tukee yhtiön liiketoimintasuunnitelmaa ja omistajastrategiaa.

On tärkeää, että kaikki osapuolet ymmärtävät, miksi osakassopimus tehdään. Sopimus ei saa olla sisällöltään liian vaikeaselkoinen. Jokaisen osakkaan tulee ymmärtää siinä sovitut oikeudet ja velvoitteet. Osakassopimuksessa on myös syytä sopia seuraamuksista, mikäli joku sopimukseen sitoutunut osakas ei noudata sopimusta.

Valmiita sähköisiä malliasiakirjoja tai palveluita kannattaa hyödyntää varoen. Osakassopimus on hyvä laatia tai vähintään luetuttaa riippumattoman ulkopuolisen lakiasiantuntijan avustuksella.

5

Aineeton omaisuus suojaan

Usein suuri osa startup-yrityksen omaisuudesta sekä taseen varallisuudesta on aineettomia hyödykkeitä. Näitä ovat esimerkiksi kehittämismenot, muut aineettomat hyödykkeet, aineettomat oikeudet, liikearvot ja itse luodut oikeudet. Oikeudellisesti edellä mainittu omaisuus näytetään usein tavaramerkkeinä, patenteina, rekisteröityinä malleina tai tekijänoikeuden suojaamina teoksina.

Startup-yrityksissä näiden IP-oikeuksien suojaaminen tulisikin nähdä sijoituksena yhtiön liiketoimintaan.

Lisäksi verkkotunnukset ja yhtiön nimen tai brändin sisältävät sosiaalisen median tilit on hyvä varata hyvissä ajoin yhtiön käyttöön, vaikka ne eivät varsinaisia IP-oikeuksia olekaan.

Keskeisiä lähes jokaista startapia koskevia IP-oikeuksia ovat toiminimi ja tavaramerkki. Yhtiön toiminimeen saadaan yksinoikeus rekisteröimällä tai vakiinnuttamalla se kaupparekisteriin. Tavaramerkillä voidaan yksilöidä tarjottavat tavarat ja palvelu rekisteröimällä esimerkiksi yrityksen nimi, logo, iskulause ja niin edelleen.

Erilaisten suojausmuotojen valinnassa kannattaa

ole ykkösvaihtoehto. Tällä hetkellä Ambronite pystyy maksamaan palkkoja ja bisnes pyörii tulorahoituksella. Iso askel tapahtui vuosina 2015–2016, kun yritys sai ympärilleen sijoittajaporukan.

- Mukana on monta enkelisijoittajaa sekä Suomesta että muualta maailmasta. Tämän eteen on tehty paljon töitä, sillä sijoittajan löytäminen vaatii aikamoista kontaktointia ja verkostoitumista. Mietimme sopivia kumppaneita ja otimme heihin yhteyttä.

Talouden seuranta ja sparrausta

Ambroniten talouden seurannasta vastaa Paula, sillä hänellä on siihen paras osaaminen opintojensa takia. Seurattavia asioita ovat muun muassa myynnin kasvaminen ja kannattavuus. Siis yksinkertaisesti se, kantako myynti yritystä ja paljonko rahaa jää kulujen jälkeen palkkojen maksuun. Myös eri kanavien myynnin seuraaminen, varastot, käyttö pääoma ja kassa ovat seurannassa.

Ambronite etsi heti alkuun tili-toimiston, joka hoitaa kirjanpidon. Tilintarkastaja löytyi verkostojen kautta.

- Parhaimmillaan tilintarkastaja on sparraaja, jonka kanssa voi miettiä yhdessä asioita. Olemme saaneet tilintarkastajalta apua muun muassa verokysymyksiin.

Arno Paula on 31-vuotias kauppatieteiden maisteri, joka harrastaa muun muassa kestävyysurheilua ja telinevoimistelua.

Vaikka talousasiat tuntuivat mustalta aukolta, niin Paulan mielestä niistä on otettava koppi.

- On tärkeää ja keskeistä seurata yrityksen kassavirtaa. Talous voi tuntua isolta palalta, joten sitä kannattaa seurata asiaa tuntevan ihmisen kanssa kuukausi- tai kvartaalitasolla.

Arkisen puurtamisen keskellä täytyy myös muistaa visioida. Viiden vuoden kuluttua Arno Paula näkee Ambroniten merkittävänä kansainvälisenä brändinä, joka tunnetaan laajasti.

- Ja vuositasolla autamme miljoonia ihmisiä elämään terveellisemmin. ■

Yhtiön toiminimeen saadaan yksinoikeus rekisteröimällä tai vakiinnuttamalla se kaupparekisteriin.

Startupin taloushallinto on usein ulkoistettu. Kumppanilla on oltava ymmärrystä startup-yrityksen kirjanpidon erityispiirteistä.

käyttää apuna sopivaa asiantuntijaa. Myös sijoittajat ovat usein kiinnostuneita yhtiön omistamista oikeuksista brändiin tai teknologiaan.

6

Taloushallintoon erityispiirteet tunteva kumppani

Alkuvaiheen startup-yritysten tilinpäätökset ovat useimmiten hyvin tase- ja rahoituspainotteisia. Tilinpäätösten kannalta olennaisia eriä ovat pääsääntöisesti pysyvien vastaavien aineettomat hyödykkeet (muun muassa kehittämismenot), oma pääoma (osakeannit ja muut sijoitukset), velat (pääomalainat, vaihtovelkakirjalainat, tutkimus- ja kehitysrahoituslainat) sekä liiketoiminnan muut tuotot (muun muassa tutkimus- ja kehitysrahoitusavustukset riippuen kirjanpito-käsittelystä).

Keskeisiä seurattavia tunnuslukuja alkuvaiheen startupissa ovat esimerkiksi runway eli miten monta kuukautta käytössä olevat rahavarat riittävät ja burn rate eli kuinka paljon yhtiö kuluttaa rahavaroja per kuukausi. Näitä tunnuslukuja seuraamalla yhtiö voi ennakoita rahoitustarvettaan. Liiketoiminnan kasvaessa erilaiset myyntiin ja myynnin kehitykseen liittyvät tunnusluvut nousevat tärkeiksi.

Startupin taloushallinto on usein ulkoistettu. Kumppania valittaessa on hyvä varmistaa, että tällä on ymmärrystä startup-yrityksen kirjanpidon erityispiirteistä.

7

Tilintarkastuksen keskeiset kysymykset

Startup-yrityksen tilintarkastajan tulee ymmärtää yhtiön liiketoimintamalli ja olla ajan tasalla yhtiön toiminnasta voidakseen tunnistaa

muutoksista aiheutuvat riskit, mahdollisuudet sekä vaikutukset taloudelliseen raportointiin. Sekä taloushallinnon kumppanin että tilintarkastajan valinnassa pääsee pitkälle tiedustelemalla kokeneilta kollegoilta sopivia kumppaneita.

Startup-yrityksen tilintarkastuksen keskeisiä kysymyksiä ovat:

- Ovatko aineettomien hyödykkeiden aktivoinnit asianmukaisia, ja onko lainsäädännön sallimat aktivointimahdollisuudet hyödynnetty?
- Miten taseen aineettoman omaisuuden tulonodotusten täytyminen on dokumentoitu, ja onko sovellettava poistosuunnitelma riittävä?
- Miten yhtiön tilikauden aikaiset rahoitusjärjestelyt on käsitelty sekä esitetty tilinpäätöksessä?
- Miten yhtiön liikevaihto tuloutetaan ja esitetään tilinpäätöksessä?
- Onko yhtiöllä toiminnalliset ja rahoituskelliset edellytykset toimia seuraavan tilikauden loppuun asti?

Startup-yrityksen toiminta on ongelmien ratkaisua rajallisilla resursseilla. Usein keskeisimmäksi tilintarkastajan harkittavaksi seikaksi nousee yhtiön toiminnan jatkuvuus erityisesti rahoituksen riittävyyden osalta.

Tilintarkastajan on toiminnan jatkuvuutta arvioidessaan syytä huomioida ainakin seuraavat seikat:

- rahoituksen riittävyys ja saatavuus
- oman pääoman riittävyys
- tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat
- tuotteen tai palvelun kaupallistamisen eteneminen
- merkittävät muutokset toiminnassa (esimerkiksi toimitusvaikeudet)
- kilpailutilanteen muutos tai pivointi
- olennaiset rahoitus- tai omistusjärjestelyt (esimerkiksi rahoituskierrokset) ja niiden onnistuminen. ■

Kuka?

Jussi Paski

Tähän artikkeliin haastateltu asiantuntija

- HT-tilintarkastaja
- Toimii KPMG:n Startup-palveluiden vetäjänä
- Kiinnostunut uusista innovatiivisista tuotteista ja palveluista sekä liiketoimintamalleista ja teknologiasta näiden taustalla
- Vapaa-ajalla Jussin löytää jäähallilta tai jalkapallokentältä

*Kim Ittonen, KTT
Kim Ittonen toimii Hankenilla
tilintarkastuksen apulaisprofessori-
na. Hänen tutkimuksensa keskittyy
tilintarkastuksen laatuun ja tilin-
tarkastajan raportointiin.*

KIM ITTONEN

Lisää informaatiota, lisää arvostusta

Miten tilintarkastus lunastaa arvonsa sidosryhmien keskuudessa? Entä mikä on sen hyöty ja lisäarvo? Briteissä vastaus on löytynyt informaation määrästä.

Yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen eli PIE-yhteisöjen tilintarkastuskertomukset muuttuivat EU:ssa kaksi vuotta sitten. Tavoitteena oli kehittää raportointia ja kaventaa näin kertomusten käyttäjien ja tilintarkastajien välistä odotuskuilua.

Tilintarkastuksen kannalta keskeisten seikkojen eli KAMien (key audit matters) tuominen osaksi kertomuksia onkin rikastuttanut suomalaisten PIE-yhteisöjen tilintarkastuskertomuksia. Listayhtiöissä annettiin vuonna 2016 keskimäärin kolme KAMia, jotka tyypillisesti liittyivät liikevaihtoon, liikearvoon ja vaihto-omaisuuteen.

Kansainvälisten tutkimusten mukaan sijoittajat kiinnittävät huomiota KAMeihin, mutta ne eivät merkittävästi vaikuta heidän päätöksiinsä. Toisaalta KAMien lukemiseen käytetty aika täyttää uudistuksen tavoitteen: se parantaa sijoittajien ymmärrystä tilintarkastuksesta, kaventaa odotuskuilua ja on siten omiaan parantamaan pääomamarkkinoiden tehokkuutta.

PIE-yhteisöjen tilintarkastuskertomusten uudistukset EU-alueella noudattavat pääosin Iso-Britanniassa käyttöön otettua laajennettua tilintarkastuskertomusta (extended audit report), jonka tavoitteena on antaa sijoittajille lisää informaatiota. Iso-Britanniassa listayhtiöiden tilintarkastajien on KAMien lisäksi raportoitava käytetty olennaisuusraja (materiality threshold). Tutkimustulosten perusteella sijoittajien saama informaatio sekä tilintarkastuksen laatu ovat muutoksen jälkeen parantuneet Iso-Britanniassa ilman merkittävää kustannusten nousua.

Olennaisuuden raportointi on Suomessa vapaaehtoista. Tilikaudesta 2016 lähtien osa listayhtiöiden

tilintarkastajista on vapaaehtoisesti antanut lisätietoa olennaisuuden soveltamisesta sekä raportoinut tarkastuksessa sovelletun olennaisuusrajan. Julkaistujen kertomusten perusteella tilintarkastajien käyttämä olennaisuusraja on tyypillisesti ollut prosentti liikevaihdosta tai viisi prosenttia tuloksesta ennen veroja. Toimiala ja yhtiön toiminta vaikuttavat tietenkin olennaisuuteen.

Iso-Britanniassa tehtyjen tutkimusten mukaan olennaisuusrajojen raportointi antaa sijoittajille uutta merkittävää informaatiota. Olennaisuusraja korreloi tilinpäätöksen laadun kanssa, mutta etenkin pienemät sijoittajat eivät vielä ymmärrä olennaisuustason ja tilinpäätöksen luotettavuuden välistä yhteyttä.

Suomessa on viime aikoina käyty keskustelua tilintarkastuksen merkityksestä ja tulevaisuudesta. Tutkimustulosten valossa sidosryhmille annettava informaatio lisää tilintarkastuksen merkitystä ja työn arvostusta – tähän tilintarkastajat voivat itse vaikuttaa kehittämällä raportointiaan. ■

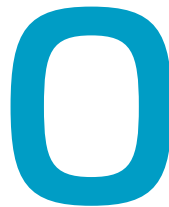
Olennaisuusraja korreloi tilinpäätöksen laadun kanssa.

ROBOTIN kanssa töissä

Ohjelmistorobotit ovat jo monessa yrityksessä osa taloushallinnon tiimiä. Mutta mitä ohjelmistorobotiikka oikeastaan on? Entä mitä hyötyä siitä on taloushallinnossa?

Sanna Kaarlejärvi

Ohjelmistorobotti toimii kuin tavallinen työntekijä - mutta digiversiona. Se käyttää ihmisen lailla toisia ohjelmistoja käyttöliittymän välityksellä, esimerkiksi kirjanpitojärjestelmää. Robotti tarjoaa kuitenkin monia hyötyjä: Se työskentelee nopeammin ja tarkemmin. Se ei valita rutiineista tai tarvitse taukoja. Robotti toimii aina yhtä tehokkaasti kellon ympäri. Sitä varten ei tarvitse muokata jo olemassa olevia järjestelmiä, sillä se käyttää ohjelmistoja kuin ihminen.

Ohjelmistorobottiikka on ratkaisu tehtäviin, joiden automatisointi ei perinteisiä järjestelmiä hyödyntäen ole mahdollista. Taloushallinnon työkaluna robotti täydentää esimerkiksi kirjanpito- ja matkalaskujärjestelmien automaatiota. Sen avulla voidaan muun muassa siirtää tietoja järjestelmien välillä, tehdä tarkastuksia kahden tietolähteen välillä, käynnistää ajoja tai hoitaa prosesseja järjestelmien sisällä.

Ohjelmistorobotille opetetaan tehtävät tarkasti, ja se suorittaa niitä haluttuina ajankohtina vuorokauden ympäri. Ohjelmistorobotti voi käyttää kaikkia samoja tietokoneen kautta käytettäviä ohjelmistoja kuin ihminen: se osaa esimerkiksi vastaanottaa ja lähettää sähköposteja, hakea tietoa nettisivuilta tai kopioida tietoja Excel-tiedostoista järjestelmään.

Apua rutiinitöihin ja kiireen keskelle

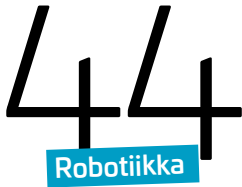
Ohjelmistorobottiikka on hyvä apu manuaalisiin työvaiheisiin, jotka toistuvat samanlaisina ja joissa tapahtumien määrä on suuri. Robottia kannattaa hyödyntää myös tehtäviin, joissa työkuorma jakautuu epätasaisesti kuukauden tai vuoden aikana. Kauden katkossa tehdään usein muutaman työpäivän aikana suuri määrä kirjanpidon sulkemiseen liittyviä toimenpiteitä, eikä aika tahdo riittää laadukkaan lopputuloksen aikaansaamiseen. Työkuorma tasaantuu, jos osa tehtävistä automatisoidaan. Silloin sekä työviihtyvyys että lopputuloksen laatu paranevat.

Robottiikalla saadaan skaalattua työvoimaa, kun liiketoiminta kasvaa nopeasti. Mitä automatisoidumpaa tapahtumakäsittely on, sitä helpommin kasvavan organisaation taloushallintoa voidaan hoitaa samalla määrällä ihmisiä. Robottiikka toimii apuna myös organisaatiossa, jossa henkilöstö on vähenemässä eläköitymisen kautta.

Ohjelmistorobotti osaa käsitellä vain rakenteisessa muodossa olevaa sähköistä dataa. Emme tule koskaan saamaan taloushallinnon käyttöön robotteja, jotka syöttäisivät työpöydällä olevista papereista lukuja kirjanpitoon tai arkistoisivat tulostettuja raportteja mappiin.

Robottiikalla saadaan skaalattua työvoimaa, kun liiketoiminta kasvaa nopeasti.

Robottiikan avulla voidaan vapauttaa ihmisten aikaa rutiinitehtävistä inhimillistä osaamista vaativiin tehtäviin.

On siis aika siirtyä kokonaan digitaaliseen taloushallintoon ja muuntaa loputkin paperiprosessit sähköiseen muotoon. Kannattaa panostaa myös taloushallintoon tulevan tiedon oikeellisuuteen. Toimittajan on esimerkiksi huolehdittava ostolaskuille automaation mahdollistavat viitetiedot oikeissa verkkolaskun kentissä. Mitä parempi-laatuista käsiteltävät tapahtuma- ja perustiedot ovat, sitä paremmin robotti osaa hoitaa sille annetut tehtävät.

Täydellinen työntekijä

Ohjelmistorobotin käyttöönotto hoituu tavanomaiseen järjestelmäprojektiin verrattuna nopeammin ja halvemmalla: robotti saadaan yleensä käyntiin vain muutamassa viikossa. Robotin hankkiminen on myös halvempaa kuin uuden työntekijän rekrytointi ja perehdyttäminen.

Karrikoiden voi sanoa, että investoimalla ohjelmistorobotiikkaan yritys saa käyttöönsä täydellisen työntekijän, joka ei väsy tai valita. Mikä parasta, robotiikan

avulla voidaan vapauttaa ihmisten aikaa rutiinitehtävistä inhimillistä osaamista vaativiin tehtäviin, esimerkiksi kannattavuuden analysointiin ja havaintojen vaatimien toimenpiteiden ideointiin sekä kommunikointiin. Silloin taloustoiminto palvelee paremmin koko organisaatiota.

Robotti seuraa sille opetettuja sääntöjä millintarkasti, joten se ei tee virheitä. Robotin liikkeet kirjautuvat automaattisesti lokitiedostoihin, joista tapahtumia on helppo seurata. Robotti ei unohda tai jätä tehtäviä tekemättä lomalla ollessaan. Ohjelmistorobotista on siis pelkkää hyötyä, kunhan sen käyttöönotto on tehty huolellisesti.

Prosessit ensin kuntoon

Prosessit kannattaa yhtenäistää ja kehittää järkeviksi ennen robotisoimista, sillä huonoja prosesseja ei kannata automatisoida. Mitä yhtenäisemmät, standardoidummat ja keskitetyimmät prosessit ovat, sitä nopeampaa ja halvempaa niiden automatisointi on. Tehtävän tarpeellisuus

3X LISÄÄ TEKNOLOGIAA TALOUSHALLINTOON

Ohjelmistorobotiikka on taloushallinnon prosesseissa hyödynnetyin robotiikan muoto. Kehitteillä on kuitenkin joukko muitakin robotiikan ja tekoälyn alle luokiteltavia teknologioita.

1 Käyttöliittymäautomaatiolla tarkoitetaan joukkoa teknologioita, joissa ohjelmisto ymmärtää puhuttua tai kirjoitettua tekstiä tai osaa tuottaa näitä. Tällaisella ohjelmistolla voisi esimerkiksi tuottaa sanalliset selitykset talousraporteille tai muokata sähköpostilla tulleen vapaamuotoisen viestin määrämuotoiseksi, jolloin ohjelmistorobotti osaa käsitellä sen. Sen avulla voidaan myös jatkossa helpottaa monimutkaisten ERP- ja taloushallintojärjestelmien käyttöä uudenaikaisilla käyttöliittymillä.

2 Koneoppiminen mahdollistaa koneen oppimisen ilman ihmisen apua. Koneoppimisen avulla päästään entistä parempaan automaatioon prosesseissa, joissa erilaisia sääntöjä on niin suuri määrä, ettei ihminen pysty dokumentoimaan etukäteen valmiiksi jokaista sääntöä. Koneoppimista hyödynnetään jo muun muassa ostolaskujen tilioinnissa.

kannattaa ensin kyseenalaistaa ja automatisoida vasta, kun sen todetaan olevan tarpeellinen.

Automaatio edistää läpinäkyvyyttä, sillä sen käyttöön-otto vaatii prosessien läpikäymistä ja dokumentoimista. Robotilla ei ole omia intressejä kuten ihmisellä. Siksi sen käyttöönnotolla voidaan välttää ihmistyössä usein vaadittu tehtävien siirtely, joka pohjautuu ”neljän silmän periaatteen” periaatteeseen”. Automaatio paitsi tehostaa prosesseja, myös vähentää väärinkäytösriskejä.

Mitä enemmän perustäsmäytyksiä saadaan automa- tisoitua, sitä paremmin voidaan havaita ihmisen harkin- takykyä vaativia puutteita ja virheitä, kuten poikkeavien saldojen taustalla olevia puuttuvia jaksotuksia tai virheelli- siä arvostuksia.

Kohti parempaa työelämää

Ohjelmistorobotti on sääntöjä seuraava ohjelma ja sopii tehtäviin, joissa toimenpiteen läpivienti ei vaadi erityistä harkintaa. Työkaverina toimiva ihminen kehittää proses- sit, opettaa robotin ja käsittelee harkintaa vaativat asiat sekä tekee johtopäätökset.

Kun teknologia tulevaisuudessa kehittyy, automaation tehtäväksi voidaan siirtää entistä vaativampia älylliseen ajatteluun nojaavia töitä. Lisäksi ei-rakenteisessa muodos- sa olevaa dataa saadaan enenevässä määrin muokattua automaattisesti ohjelmistorobotin tai muun automaation

käsiteltävissä olevaan muotoon. Ihmisen ja teknologian roolit muuttuvat.

Mitä tämä tarkoittaa taloushallinnon ammattilaiselle? Arjesta tulee parempaa. Työpöydän ääreen sidottujen rutiinien sijaan voimme tehdä töitämme missä tahansa, ja keskustelukumppanina on entistä useammin tietoko- neen sijasta ihminen. Voimme keskittyä inhimilliseen kanssakäyntiin ja käyttämään aivojemme voimaa. Silloin talousosaamisemme on entistä laajemmin koko organisaa- tion käytössä. ■

Kuka?

Sanna Kaarlejärvi

Tämän artikkelin kirjoittaja.

- Maamme johtavia talousprosessien kehittäjiä ja Efiman CFO.
- Kirjoittanut yhdessä Tero Salmisen kanssa kirjan Digitaalinen taloushallinto.
- Toimii kouluttajana ja puhujana taloushallinnon kehittämiseen ja robotiikkaan liittyvissä aiheissa.

S Tekoälyllä tarkoitetaan tietokoneohjelmaa, joka lähestyy inhimillisen älykkyyden tasoa. Tekoälyllä on jonkinlainen tietoisuus, ja se voi tehdä tyyppillisesti ihmisille kuuluvia asioita sekä soveltaa laajoja taustatietoja. Tekoälyä pilotoidaan taloushallinnossa, ja sen käytännön soveltamismahdollisuudet selviävät lähivuosina.

Hyvä oppimaan, huono soveltamaan

Robotteja hyödynnetään tilintarkastuksessa toistaiseksi melko vähän, mutta kiinnostus niitä kohtaan kasvaa. Mikä on robotin rooli tilintarkastuksessa?

Tilintarkastus on palvelu, joka räätälöidään kuhunkin toimeksiantoon sopivaksi. Yksikään tilintarkastus ei ole täysin samanlainen. Tilintarkastusprosessissa on kuitenkin vaiheita, kuten erilaiset vahvistukset, täsmätykset ja tositetarkastukset, jotka ovat rutiinimaisia ja toistuvat samankaltaisina lähes kaikissa tilintarkastuksissa. Robotisointi voidaan aloittaa näistä toimenpiteistä.

Tilintarkastuksen robotisoinnissa on huomioitava muun muassa seuraavat asiat:

- Huonoja tai tarpeettomia prosesseja ei kannata robotisoida. Tarkastustoimenpiteet on kehitettävä selkeiksi ja yhtenäisiksi, jotta ne voidaan opettaa robotille.
- Robotti osaa käsitellä vain digitaalista dataa, ei paperilla olevia dokumentteja. Robotin hyödyntäminen edellyttää siis taloushallinnon digitaalisuutta.
- Robotti ei osaa ratkaista, miten sen pitää toimia, kun prosessi ei

etene suunnitellusti. Poikkeustilanteet on ennakoitava ja opetettava robotille toimintatapa niiden varalta.

- Robotti tekee vain sen, mitä sille on opetettu. Tilintarkastajan on käsiteltävä poikkeamat ja tehtävä johtopäätökset.

Tilintarkastus vaatii ammatillista harkintaa, skeptisyyttä, sekä havaintojen ja tulosten arviointia ja johtopäätösten tekemistä. Tilintarkastuksessa sovelletaan olennaisuuden käsitettä, eikä asioiden oletetaan olevan pilkulleen oikein. Robotti ei siis voi ainakaan toistaiseksi hoitaa itsenäisesti koko tilintarkastusta. Tulevaisuudessa koneoppiminen ja tekoäly kuitenkin mahdollistavat yhä

useamman tilintarkastuksen vaiheen robotisoinnin.

Roboteista on jo nyt nähtävissä hyötyjä, jotka ylittävät siitä aiheutuneet kustannukset. Oikein opettuna robotti toimii virheettömästi ja nopeasti, jolloin tilintarkastus voidaan suorittaa kattavammin kuin ihmisen tekemänä. Robotin tekemä työ tulee dokumentoitua automaattisesti. ■

Riitta Laine
KHT

Riitta Laine toimii tilintarkastusasiiantuntijana Suomen Tilintarkastajat ry:ssä.

Laura Hanninen tutki kesällä 2018 valmistuneessa pro gradu -tutkielmassaan robotiikan hyödyntämistä tilintarkastuksessa. Robotiikan hyödyntäminen on vielä alussa, mutta kiinnostus sitä kohtaan on suurta.

Tutustu Lauran tutkimukseen.

© iStock / PhonlamaiPhoto

Tämän lehden suunnittelussa ja toteutuksessa mukana

Sanna Alakare
päätoimittaja
toiminnanjohtaja

Minttu Sallinen
toimitussihteeri
jäsenpalvelu- ja
viestintäpäällikkö

Risto Ruuska
johtava asiantuntija

Jarkko Raitio
asiantuntija

Riitta Laine
tilintarkastusasiantuntija

Paula Hämäläinen
viestintä- ja jäsenpalvelu-
asiantuntija

Irina Liimatainen
markkinointisuunnittelija

Meri Nykänen
toimittaja ja tuottaja
Noon Kollektiivi

Kiitokset kirjoittajille ja lehden sisältöön panoksensa antaneille!

Erno Alho, KPMG Oy Ab
Micke Alho, BusinessFM
Laura Hanninen, Itä-Suomen yliopisto
Tuomas Honkamäki, PwC
Kim Ittonen, Hanken
Sanna Kaarlejärvi, Efima Oy
Juha-Pekka Keimmo, Revico Grant Thornton Oy
Petteri Lagus, Hill Audit Oy
Teija Laitinen, Vasan yliopisto
Teija Launiainen, Saimaan ammattikorkeakoulu
Jussi Paski, KPMG Oy Ab
Arno Paula, Ambronite Oy
Marko Reponen, Signia Tilintarkastus Oy
Jarkko Sjöman, henkilöbrändäysguru
Hanna Yli-Tuomola, Deloitte Oy

Erityiskiitos haastattelusta Hanna Kattaiselle.

**Löysitkö tästä lehdestä hyödyllistä tietoa?
Toivoisitko jostakin teemasta lisää artikkeleita?
Onko mielessäsi ajankohtaisia juttuideoita?**

Profittin seuraava numero 3/2018
ilmestyy joulukuussa.

Palautetta tai juttuideoita? Ole yhteydessä!
viestinta@suomentilintarkastajat.fi

Suomen
TILINTARKASTAJAT

Tilaa Profiitti opiskelija- käyttöön

Opetatko laskentatoimea
tai taloushallintoa?
Kaipaako opetuksesi
tueksi lisämateriaalia tai
oheislukemista?

Profiitti - Talous &
tilintarkastus -lehteä
voi tilata opiskelijoiden
käyttöön täysin ilmaiseksi
SubjectAid-palvelusta.
Myös toimitus on
maksuton.

Lue lisää subjectaid.fi

LUOTTAMUSTA
RAKENTAMASSA.
Suomentilintarkastajat.fi

Seuraa meitä sosiaalisessa mediassa

Suomen Tilintarkastajat ry | ST-Akatemia Oy

@STyhdistys

Profiitti - Talous & tilintarkastus on Suomen Tilintarkastajat ry:n jäsen- ja sidosryhmälehti taloudellisen raportoinnin ja tilintarkastuksen ajankohtaisista aiheista. Mielenkiintoisia artikkeli- ja blogisisältöjä löydät myös verkkosivuiltamme www.suomentilintarkastajat.fi/blogi